اذکار

صبحگاه

و

شامگاه

و

آداب و احکام رقیه شرعی

ویژه اهل سنت

بسم الله الرحمن الرحیم

سرشناسه	:	جوهری، صلاح‌الدین، ۱۳۵۵ -
عنوان و نام پدیدآور	:	اذکار صبحگاه و شامگاه و آداب و احکام رقیه شرعی / تالیف دکتر صلاح‌الدین جوهری.
مشخصات نشر	:	تهران: کتاب ریرا، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	:	۱۰٤ ص.؛ ٥/١٤ × ٥/٢١ سم.
شابک	:	۹۷۸-٦٢٢-۷۳٦٤-۷۸-۱
وضعیت فهرست نویسی	:	فیپا
یادداشت	:	فارسی - عربی.
موضوع	:	دعاها -- احادیث
موضوع	:	Prayers -- Hadiths
رده بندی کنگره	:	BP۲٦٧/٨
رده بندی دیویی	:	۲۹۷/۷۷۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۷٥۲۰٤۳۰
وضعیت رکورد	:	فیپا

مشخصات کتاب

نام : **اذکار صبحگاه و شامگاه و آداب و احکام رقیه شرعی**

نویسنده : **دکتر صلاح‌الدین جوهری**

قطع کتاب : **رقعی**

تعداد صفحه : **۱۰۴**

رده سنی : **بزرگسال**

شابک / شابم : **۹۷۸-۶۲۲-۷۳۶۴-۷۸-۱**

شناسه مجوز : **۹-۳۲۱۹۳-۴۶۴۱۳۸**

شماره پروانه نشر: **۱۲۵۳۵**

نام ناشر کتاب : کتاب ریرا

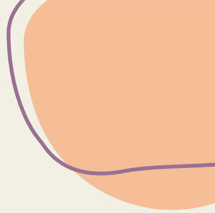

فهرست

الحمدُ للّهِ ربِ العالمين و الصلاةُ والسلامُ على النبي المبعوث رحمة للعالمين وعلى آله و صحبه أجمعين أما بعد:

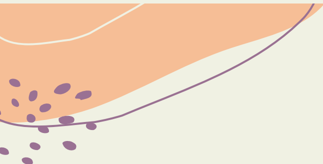
مقدمه

برای هر مسلمانی شایسته است بداند که چگونه خود را از گزند جن، سحر و چشم زخم محفوظ بدارد؛ به همین منظور، برخی از نکات و اورادی که رسول اللّهﷺ برای محافظت از نفس در شبانه‌روز بدان توصیه نموده را در این جزوه ارائه خواهیم داد.

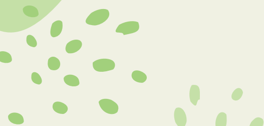
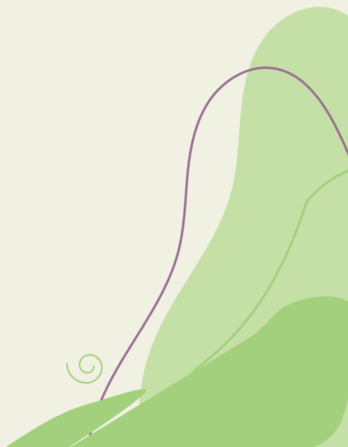
لازم به یادآوری است که بهترین کتاب در این زمینه، کتاب "**پناهگاه مسلمان**" است.

دکتر صلاح الدین جوهری

اهمیت و وقت اذکار و اوراد صبحگاه و شامگاه

اللّٰه جَلَّ جلاله می فرماید:

{يا أَيُّهَا الَّذينَ آمَنُوا اذكُرُوا اللَّهَ ذِكرًا كَثيرًا} [الأحزاب: ۴۱]

ای کسانی که ایمان آورده اید، اللّٰه را بسیار یاد کنید.

مؤمن واقعی و راستین در ادعای ایمانش کسی است که فرمایش آفریدگارش را اجابت کرده و او را بسیار یاد می کند.

و می فرماید:

{فَاذكُروني أَذكُركُم وَاشكُروا لي وَلا تَكفُرونِ} [البقرة: ۱۵۲]

پس مرا یاد کنید تا شما را یاد کنم و سپاس مرا گویید و ناسپاسی من نکنید.

غفلت از ذکر و یاد اللّٰه متعال ناسپاسی به درگاهش بوده چون که هدف از آفرینش پرستش و یاد اوست.

و می فرماید:

{فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ} [الروم: ۱۷]

پس اللّٰه را تسبیح بگویید، به هنگام شامگاه و به هنگام صبحگاه

و می فرماید:

{وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ} [ق: ۳۹]

و پیش از طلوع خورشید و پیش از غروب آن به ستایش پروردگارت تسبیح گوی

در این دو آیه توصیه الهی به یاد و ذکرش به هنگام صبحگاه و شامگاه است، پس باید در یاد و ذکرش خصوصا در این دو زمان کوشا باشیم.

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ،
قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلَّى اللَّهُ عليهِ و آله وَسلَّم:
لَأَنْ أَقْعُدَ مَعَ قَوْمٍ يَذْكُرُونَ اللَّهَ تَعَالَى مِنْ صَلَاةِ الْغَدَاةِ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أُعْتِقَ أَرْبَعَةً مِنْ وَلَدِ إِسْمَاعِيل، وَلَأَنْ أَقْعُدَ مَعَ قَوْمٍ يَذْكُرُونَ اللّٰهَ مِنْ صَلَاةِ الْعَصْرِ إِلَى أَنْ تَغْرُبَ الشَّمْسُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أُعْتِقَ أَرْبَعَةً

از أنس رَضیَ اللّٰهُ عَنهُ روایت است که رسول اللّٰه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم فرمود: «اگر با گروهی که اللّٰه متعال را از نماز صبح تا طلوع خورشید یاد می کنند، بنشینم؛ برای من دوست داشتنی‌تر است از این که چهار برده از فرزندان اسماعیل را آزاد کنم. و اگر با گروهی بنشینم که از نماز عصر تا غروب خورشید اللّٰه را یاد می کنند برای من دوست داشتنی‌تر است از اینکه چهار برده را آزاد کنم.

ابوداود در کتاب سنن، حدیث شماره ۳۶۶۷.
صحیح الترغیب، آلبانی، حدیث شماره ۴۶۵.
این حدیث از ابوامامه رضی اللّٰه عنه نیز روایت شده است
صحیح الترغیب، آلبانی، حدیث شماره ۴۶۶.

اذکار و اوراد صبحگاه

وقت آن از طلوع فجر دوم است - اذان صبح

بِسمِ اللَّهِ الرَّحمنِ الرَّحیم

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ (١) اللَّهُ الصَّمَدُ (٢) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ (٣) وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ (٤)

(سه مرتبه)

–ای پیامبر– بگو: او اللّه یکتا و یگانه است {۱} اللّه بی نیاز است –و همه نیازمند او هستند– {۲} نه –فرزندی– زاده و نه زاده شده است {۳} و هیچ کس همانند و همتای او نبوده و نیست {۴}

بِسمِ اللَّهِ الرَّحمنِ الرَّحيم

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ (١) مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ (٢)
وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ (٣) وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ
فِي الْعُقَدِ (٤) وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ (٥)

(سه مرتبه)

–ای پیامبر– بگو به پروردگار سپیده دم پناه می‌برم {۱}
از شر تمام آنچه آفریده است {۲} و از شر تاریکی شب،
آنگاه که همه جا را فراگیرد {۳} و از شر ساحران –یا زنان
جادوگر– که با افسون در گره‌ها می‌دمند {۴}
و از شر حسود آنگاه که حسد وَرزَد {۵}

بِسمِ اللَّهِ الرَّحمنِ الرَّحيم

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ (١) مَلِكِ النَّاسِ (٢)
إِلَهِ النَّاسِ (٣) مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ (٤)
الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ (٥)
مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ (٦)

(سه مرتبه)

-ای پیامبر- بگو: به پروردگار مردم پناه می‌برم {۱}
فرمانروای مردم {۲} اله -و معبود- مردم {۳}
از شر-شیطان- وسوسه گر باز پس رونده -به هنگام
ذکر اللّه- {۴} همان که در دلهای مردم وسوسه
می‌کند {۵} از جنیان -باشد- و -یا از- آدمیان {۶}

فضیلت:

تلاوت این سه سوره مؤمن را نسبت به هر چیزی کفایت می‌کند.

(صحیح ترمذی، آلبانی، حدیث شماره ۲۸۲۹)

آيةُ الكرسي - البقره ۲۵۵

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ

لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

الله -معبود برحق است- هیچ معبودی بر حق جز او نیست،
زنده‌ی پایدار و نگهدارنده عالم است، نه چُرت او را فرا می گیرد
و نه خواب، آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است از آن اوست،
کیست که نزد او جز به فرمان او شفاعت کند؟
آنچه در پیش روی آنان و آنچه در پشت سرشان است می‌داند.
و به چیزی از علم او جز به آنچه بخواهد احاطه نمی‌یابند،
کرسی او آسمان‌ها و زمین را در بر گرفته،
و نگهداری آن دو -زمین و آسمان- برای او سخت و دشوار نیست،
و او صاحب جایی والا -بر عرش- و بلند مرتبه و بزرگ است

فضیلت:

کسی که این وِرد را بخواند جنیان و شیاطین به او نزدیک نمی‌شوند.

(صحیح ابن حبان، آلبانی، حدیث شماره ۷۸۱)

بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي
لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ
شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ
وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

(سه مرتبه)

به نام اللّٰه که با نام او هیچ چیزی در زمین
و آسمان ضرر نمی‌رساند، و او شنوا و داناست.

فضیلت:

کسی که این وِرد را بخواند
چیزی به او ضرر نمی رساند.

(صحیح ترغیب، آلبانی، حدیث شماره ۶۵۵)

يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ
بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيثُ،
أَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ،
وَلا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ

ای زنده ی پایدار به وسیله رحمتت،
از تو کمک می‌طلبم، تمام امور مرا اصلاح بفرما،
و مرا به اندازه ی یک چشم به هم زدن به نَفْسَم وا مگذار.

فضیلت:
رسول اللّه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم به
فاطمه رَضیَ اللّٰهُ عَنها فرمود:
این وِرد را صبحگاه و شامگاه بگوید.
(صحیح ترغیب، آلبانی، حدیث شماره ۶۶۱)

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَدَدَ مَا خَلَقَ، الْحَمْدُ لِلَّهِ مِلْءَ مَا خَلَقَ،
الْحَمْدُ لِلَّهِ عَدَدَ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ،
الْحَمْدُ لِلَّهِ عَدَدَ مَا أَحْصَى كِتَابُهُ،
الْحَمْدُ لِلَّهِ مِلْءَ مَا أَحْصَى كِتَابُهُ،
الْحَمْدُ لِلَّهِ عَدَدَ كُلِّ شَيْءٍ، الْحَمْدُ لِلَّهِ مِلْءَ كُلِّ شَيْءٍ.

سُبْحَانَ اللَّهِ عَدَدَ مَا خَلَقَ، سُبْحَانَ اللَّهِ مِلْءَ مَا خَلَقَ،
سُبْحَانَ اللَّهِ عَدَدَ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ،
سُبْحَانَ اللَّهِ عَدَدَ مَا أَحْصَى كِتَابُهُ،
سُبْحَانَ اللَّهِ مِلْءَ مَا أَحْصَى كِتَابُهُ،
سُبْحَانَ اللَّهِ عَدَدَ كُلِّ شَيْءٍ، سُبْحَانَ اللَّهِ مِلْءَ كُلِّ شَيْءٍ.

اللَّهُ أَكْبَرُ عَدَدَ مَا خَلَقَ، اللَّهُ أَكْبَرُ مِلْءَ مَا خَلَقَ،
اللَّهُ أَكْبَرُ عَدَدَ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ،
اللَّهُ أَكْبَرُ عَدَدَ مَا أَحْصَى كِتَابُهُ،
اللَّهُ أَكْبَرُ مِلْءَ مَا أَحْصَى كِتَابُهُ،
اللَّهُ أَكْبَرُ عَدَدَ كُلِّ شَيْءٍ، اللَّهُ أَكْبَرُ مِلْءَ كُلِّ شَيْءٍ.

الحمدللّه - حمد و ستایش اللّه - به تعداد آنچه آفریده است،
حمد و ستایش اللّه به وسعت آنچه آفریده است،
حمد و ستایش اللّه به تعداد آنچه در آسمان‌ها و زمین است،
حمد و ستایش اللّه به تعداد آنچه در کتاب -لوح محفوظ- یاد شده است،
حمد و ستایش اللّه به وسعت آنچه در کتاب -لوح محفوظ- آمده است،
حمد و ستایش اللّه به تعداد همه چیزهایی که وجود دارد،
حمد و ستایش اللّه به وسعت همه چیزهایی که وجود دارد.

سبحان اللّه - پاک و منزه است اللّه - به تعداد آنچه آفریده، پاک و منزه است اللّه به وسعت آنچه آفریده، پاک و منزه است اللّه به تعداد آنچه در آسمان‌ها و زمین می‌باشد،
پاک و منزه است اللّه به تعداد آنچه در کتاب -لوح محفوظ- یاد شده،
پاک و منزه است اللّه به وسعت آنچه در کتاب -لوح محفوظ- آمده،
پاک و منزه است اللّه به تعداد همه چیزهایی که وجود دارد،
پاک و منزه است اللّه به وسعت همه چیزهایی که وجود دارد.

اللّه اکبر - اللّه بزرگتر از هر بزرگی است- به تعداد آنچه آفریده،
اللّه بزرگتر از هر بزرگی است به وسعت آنچه آفریده،
اللّه بزرگتر از هر بزرگی است به تعداد آنچه در آسمان‌ها و زمین می‌باشد،
اللّه بزرگتر از هر بزرگی است به تعداد آنچه در کتاب -لوح محفوظ- یاد شده،
اللّه بزرگتر از هر بزرگی است به وسعت آنچه در کتاب -لوح محفوظ- آمده،
اللّه بزرگتر از هر بزرگی است به تعداد همه چیزهایی که وجود دارد،
اللّه بزرگتر از هر بزرگی است به وسعت همه چیزهایی که وجود دارد.

فضیلت:

رسول اللّه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم به ابو امامه رَضیَ اللّهُ عَنهُ فرمود:
به تو چیزی یاد می‌دهم که از ذکرگفتن شبانه روزت هم بیشتر باشد،
سپس فرمود: «و به فرزندان و ذریه‌ات نیز بیاموز».

(صحیح ترغیب، آلبانی، حدیث شماره ۱۵۷۵)

اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ، عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيكَهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ،أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي، وَشَرِّ الشَّيْطَانِ وَ شِرْكِهِ وَأَنْ أَقْتَرِفَ عَلَى نَفْسِي سُوءاً أَوْ أَجُرَّهُ إِلَى مُسْلِمٍ.

بارالها آفریننده آسمان‌ها و زمین، آگاه بر پنهان و آشکار، پروردگار همه چیزها و مالک آنها، گواهی می‌دهم که معبودی به حق غیر از تو نیست، به تو از شر نفس خود و شر شیطان و شرک -یا تله‌اش-، و از این که نفسم را به بدی -و گناه- دچار سازم یا آن بدی -و گناه-ش را به سوی مسلمانی روا دارم، پناه می برم.

فضیلت:

ابوبکر صدیق رَضِیَ اللّٰهُ عَنهُ گفت:
یا رسولَ اللّه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم
مرا کلماتی بیاموز تا اینکه صبحگاه و شامگاه بگویَم،
رسولُ اللّه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم فرمود این وِرد را بگوید.

(صحیح ادب المفرد، آلبانی، حدیث شماره ۵۰۹)

شِرْكِهِ: با کسر شین و سکون راء،
به معنی: آن چه شیطان به سوی آن دعوت می کند
و در قلب بنی آدم وسوسه می اندازد، یعنی مشرک شدن به سببِ اوست.
و **شَرَكِهِ**: با فتح شین و راء،
به معنی: دام و تله های شیطان است. این حدیث به هر دو وجه روایت شده است. و همچنین قبل از خواب نیز خوانده می‌شود.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي دِينِي وَدُنْيَايَ وَأَهْلِي وَمَالِي، اللَّهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَاتِي، وَآمِنْ رَوْعَاتِي، اللَّهُمَّ احْفَظْنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ، وَمِنْ خَلْفِي، وَعَنْ يَمِينِي، وَعَنْ شِمَالِي، وَمِنْ فَوْقِي، وَأَعُوذُ بِعَظَمَتِكَ أَنْ أُغْتَالَ مِنْ تَحْتِي

بارالها از تو بخشش و سلامتی و عافیت را در دنیا و آخرت می طلبم. بارالها از تو بخشش و سلامتی را در دین و دنیا و خانواده و اموالم می‌طلبم. بارالها عورت مرا بپوشان، و مرا از ترس و وحشت در امان قرار ده. و مرا از روبرو، پشت سر، طرف راست و چپ و از بالای سر محافظت فرما. و پناه می‌برم به عظمت و بزرگی تو از اینکه در زمین فرو برده شوم.

فضیلت:
رسول اللّه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم گفتن
این کلمات را در شامگاه و صبحگاه رها نمی‌کرد.

(صحیح ترغیب، آلبانی، حدیث شماره ۶۵۹)

اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي بَدَنِي،

اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي سَمْعِي،

اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي بَصَرِي، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكُفْرِ وَالْفَقْرِ،

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ.

(سه مرتبه)

بارالها بدنم را عافیت ده، بارالها شنوایی‌ام را عافیت ده، بارالها بینایی‌ام را عافیت ده؛ هیچ معبود - بر حقی - جز تو وجود ندارد. بارالها از کفر و فقر به توپناه می‌برم. بارالها من از عذاب قبر به تو پناه می‌برم؛ هیچ معبود - بر حقی - جز تو وجود ندارد.

فضیلت:

عبدالرحمن بن ابی بکره می‌گوید که به پدرش گفته: ای پدر، هر روز صبح زود از تو می‌شنوم که چنین دعا می‌کنی ... گفت: آری فرزندم، من شنیدم رسول اللّه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم این دعا را می‌خواند، و دوست دارم به سنت وی عمل کنم.

(صحیح ادب المفرد، آلبانی، حدیث شماره ۲۶۲)

حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ، وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

(هفت مرتبه)

اللّٰه مرا کافی است؛
هیچ معبود -بر حقی- جز او وجود ندارد؛
بر او توکّل نمودم و او پروردگار عرشِ بزرگ است.

فضیلت:
اللّٰه از آنچه سبب اندوه اوست، کفایتش می‌کند.

(ابوداود در کتاب سنن، حدیث شماره ۴۴۲۱)

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ، وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَ وَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ، أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ، وَأَبُوءُ لَكَ بِذَنْبِي فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ

و زن چنین می‌گوید:

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا أَمَتُكَ، وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَ وَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ، أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ، وَأَبُوءُ لَكَ بِذَنْبِي فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ

بارالها تو پروردگار منی، جز تو معبودی بر حق نیست، تو مرا آفریده‌ای و من بنده تو ام و بر عهد و پیمان تو به قدر توان ایستاده‌ام، و از شر کارهای زشتی که انجام داده‌ام به تو پناه می‌جویم، و به نعمتی که به من عطا نمودی اعتراف دارم، و به گناهانم اقرار می‌کنم، پس مرا بیامرز که گناهان را جز تو کسی نمی‌بخشد.

فضیلت:

کسی که آن را با یقین در شب بگوید و در همان شب بمیرد از اهل بهشت است، و کسی که آن را با یقین در صبح بگوید و همان روز بمیرد از اهل بهشت است.

(بخاری در کتاب صحیح، حدیث شماره ۶۳۰۶)

هنگام خواندن این ذکر توسط یک بانو، بجای کلمه عَبْدُكَ بگوید: وَأَنَا أَمَتُكَ... (کنیز و بنده تو هستم)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا، وَرِزْقًا طَيِّبًا، وَعَمَلًا مُتَقَبَّلًا

پروردگارا، من از تو علمی سودمند،
و روزیِ پاک، و عملی مورد قبول را خواهانم.

یادآوری:
این ذکر را رسول الله صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم
بعد از نماز فجر می‌گفتند

(ابن‌ماجه در کتاب سنن، حدیث شماره ۹۲۵.
و صحیح سنن ابن‌ماجه، آلبانی، حدیث شماره ۷۵۳)

رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبًّا، وَبِالإِسْلامِ دِينًا، وَبِمُحَمَّدٍ نَبِيًّا

به اللّٰه به عنوان پروردگار،
و به اسلام به عنوان دین،
و به محمد به عنوان پیغمبر و فرستاده راضی شدم.

فضیلت:
رسول اللّٰه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم فرمود:
کسی که هنگام صبح
این وِرد را بگوید من ضمانت می‌کنم
که دست او را گرفته تا اینکه او را وارد بهشت کنم.

(صحیح ترغیب، آلبانی، حدیث شماره ۶۵۷)

صبحگاه

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ عَدَدَ خَلْقِهِ
وَرِضَا نَفْسِهِ وَزِنَةَ عَرْشِهِ وَمِدَادَ كَلِمَاتِهِ

(سه مرتبه)

اللّٰه پاک و منزه و شایسته حمد و ستایش است
به تعداد مخلوقاتش و به اندازه‌ای که رضایت او حاصل گردد
و به اندازه ی وزن عرشش و جوهر نوشتن کلماتش.

فضیلت:
رسول اللّٰه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم
به ام المؤمنـین جُوَیریه رَضیَ اللّٰهُ عَنها بِنت(دختر) حارث
-پس از اینکه صبح از پیش او رفته و در وقت صبح (چاشت)
برگشته- فرمود: من بعد از تو چهار کلمه را
سه بار تکرار کردم که اگر با آنچه امروز تا
کنون گفتی وزن شود، برابری می کند.

(مسلم در کتاب صحیح حدیث شماره ۲۷۲۹)

أَصْبَحْتُ أُثْنِيَ عَلَيْكَ حَمْدًا،
وأَشْهَدُ أنْ لا إلَهَ إلّا اللّٰهُ

(سه مرتبه)

بارالها با شکر و سپاس تو را ستایش کرده و صبحم را آغاز می‌کنم و بر این که معبود به حقی جز الله نیست گواه می‌دهم.

(نسائی در کتاب سنن کبری، حدیث شماره ۱۰۳۳۱.
والصحیح المسند مما لیس فی الصحیحین،
تألیف مقبل بن هادی الوادعی ۲/۳۳۴)

صبحگاه

أَصْبَحْنَا وَأَصْبَحَ الْمُلْكُ لِلَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ،

لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ،

رَبِّ أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا فِي هَذا الْيَوْمِ وَخَيْرَ مَا بَعْدَهُ،

وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِي هَذا الْيَوْمِ وَشَرِّ مَا بَعْدَهُ،

رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَسُوءِ الْكِبَرِ،

رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابٍ فِي النَّارِ، وَعَذَابٍ فِي الْقَبْرِ

شب را به صبح رساندیم و ملک از آن اللّه گشت،
و حمد و ستایش اللّه را، هیچ معبود -بر حقی- جز او نیست؛ یکتاست و شریکی ندارد،
ملک از آن اوست،و حمد و ستایش شایسته ی اوست و او بر همه چیز تواناست.
پروردگارا، از تو خیرِ آنچه در این روز است و خیرِ بعد از آن
را مسألت دارم، و از شرّ آنچه در این روز است و شرّ بعد از آن،
به تو پناه می‌برم. پروردگارا، از تنبلی و بدیِ پیری -یا تکبر- به تو پناه می‌برم.
پروردگارا، از عذاب آتش و عذاب قبر به تو پناه می‌برم.
(مسلم در کتاب صحیح، حدیث شماره ۲۷۲۵)

سوءِالکِبَرِ (به دو روایت آمده است): **با فتحه باء**
به معنی: شخصی که پیر است و به خرفتی رسیده است و محتاج دیگران باشد.
و **سوءِالکِبْر: با سکون باء**
به معنی: بدی کبر و تکبر

اللَّهُمَّ بِكَ أَصْبَحْنَا وَبِكَ أَمْسَيْنَا،
وَبِكَ نَحْيَا وَبِكَ نَمُوتُ، وَإِلَيْكَ النُّشُورُ

بارالها، با تو به صبح می‌رسانیم،
و با تو به شب می‌رسانیم،
و با تو زنده می‌شویم، و با تو می‌میریم
و زنده شدن مردگان به سوی توست.

(بخاری در کتاب أدب المفرد، حدیث شماره ۱۱۹۹)

أَصْبَحْنَا عَلَى فِطْرَةِ الْإِسْلَامِ،
وَعَلَى كَلِمَةِ الْإِخْلَاصِ،
وَعَلَى دِينِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ
وَعَلَى مِلَّةِ أَبِينَا إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا مُسْلِمًا،
وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ.

بر فطرت اسلام، و بر کلمه‌ی اخلاص،
و بر دین پیامبرمان محمد صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم،
و بر ملّت پدرمان ابراهیم حنیفِ مسلم،
که از مشرکان نبود، شب را به صبح رساندیم.

(احمد در کتاب مسند، حدیث شماره ۱۴۹۳۵
و بزار در کتاب البحر الزخار ۲۹۲/۵، حدیث شماره ۱۹۱۱)

سُبْحَانَ اللَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، اللَّهُ أَكْبَرُ

لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لا شَرِيكَ لَهُ،

لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

(صد مرتبه)

حمد و ستایش برای الله است، الله بزرگتر از همه چیز است، الله پاک و منزه است.

هیچ معبود -بر حقی- جز الله نیست، یکتاست و هیچ شریکی ندارد،
مُلک و حمد و ستایش از آن اوست، و او بر همه چیز تواناست.

فضیلت:

کسی که قبل از طلوع خورشید و قبل از غروب آن،
صد بار "سُبحَانَ اللّٰهِ" بگوید، از صد شتر بهتر است.

و کسی که قبل از طلوع خورشید و قبل از غروب آن، صد بار "الْحَمْدُ لِلَّه"
بگوید، از صد اسب که در راه اللّٰه استفاده می‌شود بهتر است.

و کسی که قبل از طلوع خورشید و قبل از غروب آن،
صد بار "اللَّهُ أَكْبَرُ" بگوید، از آزاد کردن صد برده بهتر است.

و کسی که قبل از طلوع خورشید و قبل از غروب آن،
صد بار "لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ... بگوید، در روز قیامت
فردی که عملش بهتر از عمل او باشد نمی‌آید،
مگر فردی که به مانند او یا بیشتر از او -این اذکار را- گفته باشد.

(صحیح ترغیب، آلبانی، حدیث شماره ۶۵۸)

سُبْحَانَ اللَّهِ. الْحَمْدُ لِلَّهِ. لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ. اللَّهُ أَكْبَرُ

اللّٰه پاک و منزه است. حمد و ستایش برای اللّٰه است.
هیچ معبود -بر حقی- جز اللّٰه نیست.
اللّٰه بزرگتر از همه چیز است.

فضیلت:
رسول اللّٰه صلَّی اللّٰهُ علیهِ و آله وَسلَّم فرمود:
اگر نشسته و اللّٰه را یاد کرده و تکبیر گفته
و او را حمد و ستایش کرده و لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّه بگویَم تا خورشید
طلوع کند، برای من از آزاد کردن دو بَرده از فرزندان اسماعیل
یا بیشتر دوست داشتنی تر است.
و اگر بعد از نماز عصر تا غروب خورشید بنشینم برای من
دوست داشتنی تر است از اینکه چهار برده از فرزندان
اسماعیل را آزاد کنم.

(صحیح ترغیب، آلبانی، حدیث شماره ۴۶۶)

فضیلت:

رسول اللّٰه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم فرمودند:
اللّٰه از میان سخنان، چهار سخن را
برگزیده است: سبحان اللّٰه، و الحمدللّه، و لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ،
و اللّٰه اکبر. هر کس که بگوید: "سبحان اللّٰه"، اللّٰه برایش
بیست نیکی نوشته، یا بیست گناه را از او می‌زُداید.
و کسی بگوید: "اللّٰه اکبر"، نیز همچنین.
و کسی که بگوید: "لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّه، نیز همچنین.
و کسی که از نزد خود بگوید: "الحمدُلِلّهِ ربِّ العالَمین"،
برای او سی حسنه نوشته شده، و سی گناه از او پاک می‌شود.

(احمد در کتاب مسند، حدیث شماره ۷۹۵۲. و صحیح ترغیب آلبانی، حدیث شماره ۱۵۵۴)

فضیلت:

رسول اللّٰه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم فرمودند:
محبوب ترین کلام نزد اللّٰه، چهار چیز است:
سبحان اللّٰه، و الحمدللّه، و لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّه، و اللّٰه اکبر.

(مسلم در کتاب صحیح، حدیث شماره ۲۱۳۹)

فضیلت:

رسول اللّٰه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم به
ابوهُرَیره رضی اللّهُ عنهُ فرمود:
بگو: سبحان اللّٰه، و الحمدللّه، و لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّه، و اللّٰه اکبر
به ازای هر کدام از این کلمات، درختی در بهشت
برایت کاشته می‌شود.

(صحیح سنن ابن‌ماجه، آلبانی، حدیث شماره ۳۷۹۷)

صبحگاه

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ
لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

هیچ معبود -بر حقی- جز اللّٰه نیست،
یکتاست و هیچ شریکی ندارد،
مُلک و حمد و ستایش از آن اوست،
و او بر همه چیز تواناست.

فضیلت:
هرکس این وِرد را هنگام صبح بگوید
برای او برابر با آزاد کردن برده‌ای از فرزندان اسماعیل است،
و برای او ده نیکی نوشته و ده گناه کم و ده درجه بالا برده
می‌شود، و در آن روز تا شب از شیطان در امان می ماند،
و اگر آن را شامگاه بگوید، همان مزایا تا صبح
به او داده می‌شود.

(صحیح ترغیب، آلبانی، حدیث شماره ۶۵۶)

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ - يُحْيِي وَيُمِيتُ - وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

(ده مرتبه)

هیچ معبود -بر حقی- جز الله نیست،
یکتاست و هیچ شریکی ندارد، مُلک و حمد و ستایش از آن اوست،
و اوست که زنده می‌کند و می‌میراند، و او بر همه چیز تواناست.

یادآوری:

۱۰ بار- در روایت صحیحی نزد ترمذی ۳۴۷۴ و ۳۵۳۴ چنین آمده که فرد این ذکر را در همان حال که پس از سلام دادن از نماز صبح و مغرب نشسته است بگوید-

فضیلت:

کسی که ده بار این وِرد را بگوید
برای او برابر با آزاد کردن چهار برده از فرزندان اسماعیل است.

(صحیح سنن ترمذی، آلبانی، حدیث شماره ۲۸۱۷)

فضیلت:

الله متعال در مقابل هر بار گفتن این کلمات،
برای او ده حسنه نوشته، و ده گناه پاک نموده،
و ده درجه بالا برده، و به اندازه‌ی آزاد کردن ده برده‌ی مؤمن
به او ثواب داده شده، و فرشتگان مُسَلَحی برای او قرار
داده می‌شود که در طول روز از او محافظت کنند،
و آن روز عملی انجام نمی‌دهد که بر حسناتش غلبه کند.

(صحیح ترغیب، آلبانی، حدیث شماره ۶۶۰)

صبحگاه

لَا إِلَّهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ
لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

(صد مرتبه)

هیچ معبود -بر حقی- جز اللّٰه نیست،
یکتاست و هیچ شریکی ندارد،
مُلک و حمد وستایش از آن اوست،
و او بر همه چیز تواناست.

فضیلت:

برای او برابر با آزاد کردن ده برده است،و برای او صد نیکی نوشته و صد گناه کم می‌شود، و در آن روز تا شب -این کلمات- پناهگاه او در مقابل شیطان می‌باشد، و هیچ کس بهتر از آنچه که او انجام داده نیست،مگر کسی که بیشتر از او -این ذکر را- انجام داده باشد. این را صد بار در صبحگاه و صد بار در شامگاه بگوید، هیچ کسی نیست که بهتر از آن را بیاورد جز کسی که این کلمه را بیشتر بگوید

(بخاری در کتاب صحیح، حدیث شماره ۳۲۹۲)

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ

(صد مرتبه)

پاک و منزه است اللّٰه و حمد و ستایش برای اوست.

یا

سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ

(صد مرتبه)

پاک و منزه است اللّٰهِ بزرگ و حمد و ستایش برای اوست.

فضیلت:

هر کس صبحگاه و شامگاه صد مرتبه این ورد را بگوید
هیچ کسی روز قیامت بهتر از آن چیزی که او آورده نمی‌آورد،
مگر کسی که مثل او یا بیشتر از او گفته باشد.
و کسی که بگوید: "سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ"،
برایش نخلی در بهشت کاشته می‌شود.

(مسلم در کتاب صحیح، حدیث شماره ۲۶۹۵

و تعلیقات حسان بر صحیح ابن حبان، آلبانی، حدیث شماره ۸۲۳)

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ

(صد مرتبه)

بارالها از تو طلب مغفرت و بخشش دارم.

فضیلت:
از ابوموسی اشعری رَضیَ اللّٰهُ عَنه روایت شده که گفت:
رسول اللّٰه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم در حالی آمد
که ما نشسته بودیم. پس فرمود:
«هیچ صبح‌گاهی را نگذراندم مگر اینکه در آن،
صد بار استغفار کردم»

(سلسله صحیحه، آلبانی، حدیث شماره ۱۶۰۰)

اذکار و اوراد شامگاه

وقت آن از عصر آغاز می شود

بِسمِ اللَّهِ الرَّحمنِ الرَّحیم

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ (١) اللَّهُ الصَّمَدُ (٢)

لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ (٣) وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ (٤)

(سه مرتبه)

–ای پیامبر– بگو: او اللّه یکتا و یگانه است {۱} اللّه بی نیاز است –و همه نیازمند او هستند– {۲} نه –فرزندی– زاده و نه زاده شده است {۳} و هیچ کس همانند و همتای او نبوده و نیست {۴}

بِسمِ اللَّهِ الرَّحمنِ الرَّحیم

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ (١) مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ (٢)
وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ (٣) وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ
فِي الْعُقَدِ (٤) وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ (٥)

(سه مرتبه)

–ای پیامبر– بگو به پروردگار سپیده دم پناه می‌برم {۱}
از شر تمام آنچه آفریده است {۲} و از شر تاریکی شب،
آنگاه که همه جا را فراگیرد {۳} و از شر
ساحران –یا زنان جادوگر– که با افسون در گره‌ها می‌دمند {۴}
و از شر حسود آنگاه که حسد وَرزَد {۵}

بِسمِ اللَّهِ الرَّحمنِ الرَّحيم

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ (١) مَلِكِ النَّاسِ (٢)

إِلَهِ النَّاسِ (٣) مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ (٤)

الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ (٥)

مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ (٦)

(سه مرتبه)

–ای پیامبر– بگو: به پروردگار مردم پناه می‌برم {۱}
فرمانروای مردم {۲} اله –و معبود– مردم {۳}
از شر –شیطان– وسوسه گر باز پس رونده –به هنگام
ذکر اللّه– {۴} همان که در دلهای مردم وسوسه
می‌کند {۵} از جنیان –باشد– و –یا از– آدمیان {۶}

فضیلت:

تلاوت این سه سوره مؤمن را نسبت به هر چیزی کفایت می‌کند.

(صحیح ترمذی، آلبانی، حدیث شماره ۲۸۲۹)

آيةُ الكرسي - البقره ۲۵۵

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ
لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَ
مَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ
كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا
وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

اللّٰه -معبود برحق است- هيچ معبودی بر حق جز او نيست،
زندهی پايدار و نگهدارنده عالم است، نه چُرت او را فرا می گيرد
و نه خواب، آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمين است از آن اوست،
کيست که نزد او جز به فرمان او شفاعت کند؟
آنچه در پيش روی آنان و آنچه در پشت سرشان است می‌داند.
و به چيزی از علم او جز به آنچه بخواهد احاطه نمی‌يابند،
کرسی او آسمان‌ها و زمين را در بر گرفته،
و نگهداری آن دو -زمين و آسمان- برای او سخت و دشوار نيست،
و او صاحب جايی والا -بر عرش- و بلند مرتبه و بزرگ است

فضيلت:
کسی که اين وِرد را بخواند جنيان و شياطين به او نزديک نمی‌شوند.

(صحيح ابن حبان، آلبانی، حديث شماره ۷۸۱)

بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي

لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ

شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ

وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ.

(سه مرتبه)

به نام اللّٰه که با نام او
هیچ چیزی در زمین و آسمان
ضرر نمی‌رساند، و او شنوا و داناست.

فضیلت:

کسی که این وِرد را بخواند چیزی به او ضرر نمی رساند.

(صحیح ترغیب، آلبانی، حدیث شماره ۶۵۵)

يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ
بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيثُ،
أَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ،
وَلا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ

ای زنده ی پایدار به وسیله رحمتت،
از تو کمک می طلبم، تمام امور مرا اصلاح بفرما،
و مرا به اندازه ی یک چشم به هم زدن به نفسم وا مگذار.

فضیلت:
رسول الله صلَّى اللّهُ عليهِ و آله وَسلَّم به
فاطمه رَضىَ اللّهُ عَنها فرمود: این وِرد را صبحگاه و شامگاه بگوید.

(صحیح ترغیب، آلبانی، حدیث شماره ۶۶۱)

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَدَدَ مَا خَلَقَ، الْحَمْدُ لِلَّهِ مِلْءَ مَا خَلَقَ،
الْحَمْدُ لِلَّهِ عَدَدَ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ،
الْحَمْدُ لِلَّهِ عَدَدَ مَا أَحْصَى كِتَابُهُ،
الْحَمْدُ لِلَّهِ مِلْءَ مَا أَحْصَى كِتَابُهُ،
الْحَمْدُ لِلَّهِ عَدَدَ كُلِّ شَيْءٍ، الْحَمْدُ لِلَّهِ مِلْءَ كُلِّ شَيْءٍ.

سُبْحَانَ اللَّهِ عَدَدَ مَا خَلَقَ، سُبْحَانَ اللَّهِ مِلْءَ مَا خَلَقَ،
سُبْحَانَ اللَّهِ عَدَدَ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ،
سُبْحَانَ اللَّهِ عَدَدَ مَا أَحْصَى كِتَابُهُ،
سُبْحَانَ اللَّهِ مِلْءَ مَا أَحْصَى كِتَابُهُ،
سُبْحَانَ اللَّهِ عَدَدَ كُلِّ شَيْءٍ، سُبْحَانَ اللَّهِ مِلْءَ كُلِّ شَيْءٍ.

اللَّهُ أَكْبَرُ عَدَدَ مَا خَلَقَ، اللَّهُ أَكْبَرُ مِلْءَ مَا خَلَقَ،
اللَّهُ أَكْبَرُ عَدَدَ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ،
اللَّهُ أَكْبَرُ عَدَدَ مَا أَحْصَى كِتَابُهُ،
اللَّهُ أَكْبَرُ مِلْءَ مَا أَحْصَى كِتَابُهُ،
اللَّهُ أَكْبَرُ عَدَدَ كُلِّ شَيْءٍ، اللَّهُ أَكْبَرُ مِلْءَ كُلِّ شَيْءٍ.

الحمدللّه - حمد و ستایش اللّه - به تعداد آنچه آفریده است،
حمد و ستایش اللّه به وسعت آنچه آفریده است،
حمد و ستایش اللّه به تعداد آنچه در آسمان‌ها و زمین است،
حمد و ستایش اللّه به تعداد آنچه در کتاب -لوح محفوظ- یاد شده است،
حمد و ستایش اللّه به وسعت آنچه در کتاب -لوح محفوظ- آمده است،
حمد و ستایش اللّه به تعداد همه چیزهایی که وجود دارد،
حمد و ستایش اللّه به وسعت همه چیزهایی که وجود دارد.

سبحان اللّه - پاک و منزه است اللّه - به تعداد آنچه آفریده، پاک و منزه است اللّه به وسعت آنچه آفریده، پاک و منزه است اللّه به تعداد آنچه در آسمان‌ها و زمین می‌باشد،
پاک و منزه است اللّه به تعداد آنچه در کتاب -لوح محفوظ- یاد شده،
پاک و منزه است اللّه به وسعت آنچه در کتاب -لوح محفوظ- آمده،
پاک و منزه است اللّه به تعداد همه چیزهایی که وجود دارد،
پاک و منزه است اللّه به وسعت همه چیزهایی که وجود دارد.

اللّه اکبر - اللّه بزرگتر از هر بزرگی است- به تعداد آنچه آفریده،
اللّه بزرگتر از هر بزرگی است به وسعت آنچه آفریده،
اللّه بزرگتر از هر بزرگی است به تعداد آنچه در آسمان‌ها و زمین می‌باشد،
اللّه بزرگتر از هر بزرگی است به تعداد آنچه در کتاب -لوح محفوظ- یاد شده،
اللّه بزرگتر از هر بزرگی است به وسعت آنچه در کتاب -لوح محفوظ- آمده،
اللّه بزرگتر از هر بزرگی است به تعداد همه چیزهایی که وجود دارد،
اللّه بزرگتر از هر بزرگی است به وسعت همه چیزهایی که وجود دارد.

فضیلت:

رسول اللّه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم به ابو امامه رَضیَ اللّهُ عَنهُ فرمود:
به تو چیزی یاد می‌دهم که از ذکر گفتن شبانه روزت هم بیشتر باشد،
سپس فرمود: «و به فرزندان و ذریه‌ات نیز بیاموز».

(صحیح ترغیب، آلبانی، حدیث شماره ۱۵۷۵)

اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ، عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيكَهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي، وَشَرِّ الشَّيْطَانِ وَشِرْكِهِ وَأَنْ أَقْتَرِفَ عَلَى نَفْسِي سُوءاً أَوْ أَجُرَّهُ إِلَى مُسْلِمٍ.

بارالها آفریننده آسمان‌ها و زمین، آگاه بر پنهان و آشکار، پروردگار همه چیزها و مالک آنها، گواهی می‌دهم که معبودی به حق غیر از تو نیست، به تو از شر نفس خود و شر شیطان و شرک -یا تله‌اش-، و از این که نفسم را به بدی (و گناه) دچار سازم یا آن بدی -و گناه- را به سوی مسلمانی روا دارم، پناه می برم.

فضیلت:

ابوبکر صدیق رَضیَ اللّهُ عَنهُ گفت: یا رسولَ الله صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم مرا کلماتی بیاموز تا اینکه صبحگاه و شامگاه بگویَم، رسولُ الله صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم فرمود این وِرد را بگوید.

(صحیح ادب المفرد، آلبانی، حدیث شماره ۵۰۹)

شِرْكِهِ: با کسر شین و سکون راء،
به معنی:آن چه شیطان به سوی آن دعوت می کند و در قلب بنی آدم وسوسه می اندازد، یعنی مشرک شدن به سببِ اوست.
و شَرَكِهِ: با فتح شین و راء،
به معنی: دام و تله های شیطان است. این حدیث با هر دو وجه روایت شده است. و همچنین این ذکر قبل از خواب نیز خوانده می شود.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي دِينِي وَدُنْيَايَ وَأَهْلِي وَمَالِي، اللَّهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَاتِي، وَآمِنْ رَوْعَاتِي، اللَّهُمَّ احْفَظْنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ، وَمِنْ خَلْفِي، وَعَنْ يَمِينِي، وَعَنْ شِمَالِي، وَمِنْ فَوْقِي، وَأَعُوذُ بِعَظَمَتِكَ أَنْ أُغْتَالَ مِنْ تَحْتِي

بارالها از تو بخشش و سلامتی و عافیت را در دنیا و آخرت می طلبم. بارالها از تو بخشش و سلامتی را در دین و دنیا و خانواده و اموالم می‌طلبم. بارالها عورت مرا بپوشان، و مرا از ترس و وحشت در امان قرار ده. و مرا از روبرو، پشت سر، طرف راست و چپ و از بالای سر محافظت فرما. و پناه می‌برم به عظمت و بزرگی تو از اینکه در زمین فرو برده شوم.

فضیلت:

رسول الله صلَّى اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم گفتن این کلمات را در شب و صبح رها نمی‌کرد.

(صحیح ترغیب، آلبانی، حدیث شماره ۶۵۹)

اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي بَدَنِي،

اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي سَمْعِي،

اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي بَصَرِي، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكُفْرِ وَالْفَقْرِ،

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ.

(سه مرتبه)

بارالها بدنم را عافیت ده، بارالها شنوایی‌ام را عافیت ده،
بارالها بینایی‌ام را عافیت ده؛ هیچ معبود -بر حقی- جز تو وجود ندارد.
بارالها از کفر و فقر به تو پناه می‌برم. بارالها من از عذاب قبر به تو
پناه می‌برم؛ هیچ معبود -بر حقی- جز تو وجود ندارد.

فضیلت:

عبدالرحمن بن ابی بکره می‌گوید که به پدرش گفته:
ای پدر، هر روز صبح زود از تو می‌شنوم که چنین دعا
می‌کنی ... گفت: آری فرزندم، من شنیدم
رسول اللّه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم این دعا را می‌خواند،
و دوست دارم به سنت وی عمل کنم.

(صحیح ادب المفرد، آلبانی، حدیث شماره ۲۶۲)

حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ،
وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

(هفت مرتبه)

الله مرا کافی است؛
هیچ معبود -بر حقی- جز او وجود ندارد؛
بر او توکّل نمودم و او پروردگار عرشِ بزرگ است.

فضیلت:
الله از آنچه سبب اندوه اوست، کفایتش می‌کند.

(ابوداود در کتاب سنن، حدیث شماره ۴۴۲۱)

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ،
وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَ وَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ،
أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ، أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ،
وَأَبُوءُ لَكَ بِذَنْبِي فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ

و زن چنین می‌گوید:

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا أَمَتُكَ،
وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَ وَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ،
أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ، أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ،
وَأَبُوءُ لَكَ بِذَنْبِي فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ

بارالها تو پروردگار منی، جز تو معبودی بر حق نیست، تو مرا آفریده‌ای و من بنده تو ام و بر عهد و پیمان تو به قدر توان ایستاده‌ام، و از شر کارهای زشتی که انجام داده‌ام به تو پناه می‌جویم، و به نعمتی که به من عطا نمودی اعتراف دارم، و به گناهانم اقرار می‌کنم، پس مرا بیامرز که گناهان را جز تو کسی نمی‌بخشد.

فضیلت:

کسی که آن را با یقین در شب بگوید و در همان شب بمیرد از اهل بهشت است، و کسی که آن را با یقین در صبح بگوید و همان روز بمیرد از اهل بهشت است.

(بخاری در کتاب صحیح، حدیث شماره ۶۳۰۶)

هنگام خواندن این ذکر توسط یک بانو، بجای کلمه عَبْدُكَ بگوید: وَأَنَا أَمَتُكَ... (کنیز و بنده تو هستم)

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ

(سه مرتبه)

پناه می برم به کلمات کامل اللّٰه -یعنی قرآن- از شر آنچه آفریده است.

فضیلت:

آسیب و صدمه‌ای به او نمی‌رسد.

(مسلم در کتاب صحیح، حدیث شماره ۲۷۱۱)

أمْسَيْتُ أُثْنِيَ عَلَيْكَ حَمْدًا،

وأشْهَدُ أنْ لا إلَهَ إلّا اللّٰهُ

(سه مرتبه)

-بارالها- با شکر و سپاس تو را ستایش کرده و شامگاهم
را آغاز می‌کنم و بر این که معبود به حقی
جز اللّٰه نیست گواه می‌دهم

(نسائی در کتاب سنن کبری، حدیث شماره ۱۰۳۳۱.

والصحیح المسند مما لیس فی الصحیحین،

تألیف مقبل بن هادی الوادعی ۳۳۴/۲)

أَمْسَيْنَا وَأَمْسَى الْمُلْكُ لِلَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ،
لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ،
رَبِّ أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ وَخَيْرَ مَا بَعْدَهَا،
وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ وَشَرِّ مَا بَعْدَهَا،
رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَسُوءِ الْكِبَرِ،
رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابٍ فِي النَّارِ، وَعَذَابٍ فِي الْقَبْرِ

صبح را به شب رساندیم و ملک از آن الله گشت،
و حمد و ستایش از آن الله است، هیچ معبود -بر حقی- جز او نیست؛ یکتاست و شریکی ندارد،
ملک از آن اوست،و حمد و ستایش شایسته ی اوست و او بر همه چیز تواناست.
پروردگارا، از تو خیرِ آنچه در این شب است و خیرِ بعد از آن
را مسألت دارم، و از شرّ آنچه در این شب است و شرّ بعد از آن،
به تو پناه می‌برم. پروردگارا، از تنبلی و بدیِ پیری -یا تکبر- به تو پناه می‌برم.
پروردگارا، از عذاب آتش و عذاب قبر به تو پناه می‌برم.

(مسلم در کتاب صحیح، حدیث شماره ۲۷۲۵)

سوءِالکِبَرِ (به دو روایت آمده است): **با فتحه باء**
به معنی: شخصی که پیر است و به خرفتی رسیده است و محتاج دیگران باشد.
و **سوءِالکِبْر: با سکون باء**
به معنی: بدی کبر و تکبر

اللَّهُمَّ بِكَ أَمْسَيْنَا وَبِكَ أَصْبَحْنَا ،

وَبِكَ نَحْيَا وَبِكَ نَمُوتُ، وَإِلَيْكَ المَصير

بارالها، با تو به شب می‌رسانیم،
و با تو به صبح می‌رسانیم،
و با تو زنده می‌شویم، و با تو می‌میریم
و بازگشت به سوی توست.

(بخاری در کتاب أدب المفرد، حدیث شماره ۱۱۹۹)

أَمْسَيْنَا عَلَى فِطْرَةِ الْإِسْلَامِ،

وَعَلَى كَلِمَةِ الْإِخْلَاصِ،

وَعَلَى دِينِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ

وَعَلَى مِلَّةِ أَبِينَا إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا مُسْلِمًا،

وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ.

بر فطرت اسلام، و بر کلمه‌ی اخلاص،
و بر دین پیامبرمان محمد صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم،
و بر ملّت پدرمان ابراهیم حنیفِ مسلم،
که از مشرکان نبود، صبح را به شب رساندیم.

(احمد در کتاب مسند، حدیث شماره ۱۴۹۳۵.
و سلسله صحیحه، آلبانی، حدیث شماره ۲۹۸۹)

سُبْحَانَ اللَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، اللَّهُ أَكْبَرُ
لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لا شَرِيكَ لَهُ،
لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

(صد مرتبه)

الله پاک و منزه است، حمد و ستایش برای الله است، الله بزرگتر از همه چیز است. هیچ معبود -بر حقی- جز الله نیست، یکتاست و هیچ شریکی ندارد، مُلک و حمد و ستایش از آن اوست، و او بر همه چیز تواناست.

فضیلت:

کسی که قبل از طلوع خورشید و قبل از غروب آن، صد بار "سُبحَانَ اللّٰهِ" بگوید، از صد شتر بهتر است.

و کسی که قبل از طلوع خورشید و قبل از غروب آن، صد بار "الْحَمْدُ لِلَّه" بگوید، از صد اسب که در راه الله استفاده می‌شود بهتر است.

و کسی که قبل از طلوع خورشید و قبل از غروب آن، صد بار "اللَّهُ أَكْبَرُ" بگوید، از آزاد کردن صد برده بهتر است.

و کسی که قبل از طلوع خورشید و قبل از غروب آن، صد بار "لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ... بگوید، در روز قیامت فردی که عملش بهتر از عمل او باشد نمی‌آید، مگر فردی که به مانند او یا بیشتر از او -این اذکار را- گفته باشد.

(صحیح ترغیب، آلبانی، حدیث شماره ۶۵۸)

سُبْحَانَ اللَّهِ. الْحَمْدُ لِلَّهِ. لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ. اللَّهُ أَكْبَرُ

اللّٰه پاک و منزه است. حمد و ستایش برای اللّٰه است.
هیچ معبود -بر حقی- جز اللّٰه نیست.
اللّٰه بزرگتر از همه چیز است.

فضیلت:
رسول الله صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم فرمود:
اگر نشسته و اللّٰه را یاد کرده و تکبیر گفته
و او را حمد و ستایش کرده و لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّه بگویَم تا خورشید طلوع کند، برای من از آزاد کردن دو بَرده از فرزندان اسماعیل یا بیشتر دوست داشتنی تر است.
و اگر بعد از نماز عصر تا غروب خورشید بنشینم برای من دوست داشتنی تر است از اینکه چهار برده از فرزندان اسماعیل را آزاد کنم.

(صحیح ترغیب، آلبانی، حدیث شماره ۴۶۶)

فضیلت:
رسول الله صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم فرمودند:
الله از میان سخنان، چهار سخن را
برگزیده است: سبحان الله، و الحمدللّه، و لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ،
و الله اکبر. هر کس که بگوید: "سبحان الله"، الله برایش
بیست نیکی نوشته، بیست گناه را از او می زُداید.
و کسی بگوید: "الله اکبر"، نیز همچنین.
و کسی که بگوید: "لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّه"، نیز همچنین.
و کسی که از نزد خود بگوید: "الحمدُللّهِ ربِّ العالَمین"،
برای او سی حسنه نوشته شده، و سی گناه از او پاک می‌شود.

(احمد در کتاب مسند، حدیث شماره ۷۹۵۲. و صحیح ترغیب آلبانی، حدیث شماره ۱۵۵۴)

فضیلت:
رسول الله صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم فرمودند:
محبوب ترین کلام نزد الله، چهار چیز است:
سبحان الله، و الحمدللّه، و لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّه، و الله اکبر.

(مسلم در کتاب صحیح، حدیث شماره ۲۱۳۹)

فضیلت:
رسول الله صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم به
ابوهریره رَضی اللّهُ عَنه فرمود:
بگو: سبحان الله، و الحمدللّه، و لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّه، و الله اکبر
به ازای هر کدام از این کلمات، درختی در بهشت
برایت کاشته می‌شود.

(صحیح سنن ابن‌ماجه، آلبانی، حدیث شماره ۳۷۹۷)

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ
لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

هیچ معبود -بر حقی- جز الله نیست،
یکتاست و هیچ شریکی ندارد،
مُلک و حمد وستایش از آن اوست،
و او بر همه چیز تواناست.

فضیلت:
هرکس این وِرد را هنگام صبح بگوید
برای او برابر با آزاد کردن برده‌ای از فرزندان اسماعیل است،
و برای او ده نیکی نوشته و ده گناه کم و ده درجه بالا برده می‌شود،
و در آن روز تا شب از شیطان در امان می ماند،
و اگر آن را شامگاه بگوید، همان مزایا تا صبح به او داده می‌شود.

(صحیح ترغیب، آلبانی، حدیث شماره ۶۵۶)

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ

لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ - يُحْيِي وَيُمِيتُ - وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

(ده مرتبه)

هیچ معبود -بر حقی- جز الله نیست،
یکتاست و هیچ شریکی ندارد، مُلک و حمد و ستایش از آن اوست،
و اوست که زنده می‌کند و می‌میراند، و او بر همه چیز تواناست.

یادآوری:

۱۰ بار– در روایت صحیحی نزد ترمذی ۳۴۷۴ و ۳۵۳۴ چنین آمده که فرد این ذکر را در همان حال که پس از سلام دادن از نماز صبح و مغرب نشسته است بگوید–

فضیلت:

کسی که ده بار این وِرد را بگوید
برای او برابر با آزاد کردن چهار برده از فرزندان اسماعیل است.

(صحیح سنن ترمذی، آلبانی، حدیث شماره ۲۸۱۷)

فضیلت:

الله متعال در مقابل هر بار گفتن این کلمات،
برای او ده حسنه نوشته، و ده گناه پاک نموده،
و ده درجه بالا برده، و به اندازه ی آزاد کردن ده برده ی مؤمن
به او ثواب داده شده، و فرشتگان مُسَلَحی برای او قرار
داده می شود که در طول روز از او محافظت کنند،
و آن روز عملی انجام نمی دهد که بر حسناتش غلبه کند.

(صحیح ترغیب، آلبانی، حدیث شماره ۶۶۰)

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ
لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

(صد مرتبه)

هیچ معبود -بر حقی- جز اللّٰه نیست،
یکتاست و هیچ شریکی ندارد،
مُلک و حمد وستایش از آن اوست،
و او بر همه چیز تواناست.

فضیلت:

برای او برابر با آزاد کردن ده برده است،و برای او صد نیکی نوشته و صد گناه کم می‌شود، و در آن روز
تا شب -این کلمات- پناهگاه او در مقابل شیطان می‌باشد، و هیچ کس بهتر از آنچه که او انجام داده نیست،مگر کسی که بیشتر از او -این ذکر را- انجام داده باشد. این را صد بار در صبحگاه و صد بار در شامگاه بگوید، هیچ کسی نیست که بهتر از آن را بیاورد جز کسی که این کلمه را بیشتر بگوید

(بخاری در کتاب صحیح، حدیث شماره ۳۲۹۲)

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ

(صد مرتبه)

پاک و منزه است اللّٰه و حمد و ستایش برای اوست.

یا

سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ

(صد مرتبه)

پاک و منزه است اللّٰهِ بزرگ و حمد و ستایش برای اوست.

فضیلت:

هر کس صبحگاه و شامگاه صد مرتبه این وِرد را بگوید
هیچ کسی روز قیامت بهتر از آن چیزی که او آورده نمی‌آورد،
مگر کسی که مثل او یا بیشتر از او گفته باشد.
و کسی که بگوید: "سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ"،
برایش نخلی در بهشت کاشته می‌شود.

(مسلم در کتاب صحیح، حدیث شماره ۲۶۹۵
و تعلیقات حسان بر صحیح ابن حبان، آلبانی، حدیث شماره ۸۲۳)

أذكار و اوراد روزانه

سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ، سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ

پاک و منزه است اللّٰهِ بزرگ،
پاک و منزه است اللّٰه و حمد و ستایش برای اوست.

فضیلت:

از ابوهریره رَضیَ اللّٰهُ عَنهُ روایت است که
رسول اللّٰه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم فرمود:
دو کلمه است که بر زبان سبک، در ترازوی
اعمال سنگین و نزد اللّٰه دوست داشتنی است:
(سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ، سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ)

(بخاری در کتاب صحیح، حدیث شماره ۶۴۰۶)

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ،أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ

مُنَزَّه است اللّٰه و حمد و ستایش از آن اوست،
از او خواهانِ آمرزشم و به سوی او باز می‌گردم

فضیلت:

از اُم المومنین عایشه رَضیَ اللّهُ عَنها روایت است که گفت:
رسول اللّه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم بسیار می‌فرمود:
(سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ)

منزّه است اللّه و حمد و ستایش از آن اوست، از او خواهانِ آمرزشم
و به سوی او باز می‌گردم.

می‌گوید: گفتم: یا رسول اللّه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم،
می‌بینم شما را که بسیار می‌گویید:
(سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ)
فرمودند: پروردگارم به من گفته که من علامتی را در
اُمَتم خواهم دید. پس وقتی آن را دیدم،
(سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ) را زیاد بگویم.
من این علامت را دیدم:

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ {١}

آن هنگام که نصرتِ اللّه و فتح فرا رسید،(که فتح مکه بود،) {١}

وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا {٢}
فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا {٣}[سورة النصر]

و مردم را می بینی که گروه گروه به دین اللّه وارد می‌شوند.
{٢} پس تسبیح پروردگارت را گفته و از او آمرزِش بخواه،
همانا او توبه پذیر است {٣}

(مسلم در کتاب صحیح، حدیث شماره ۴۸۷)

لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

هیچ نیرو و توانی جز از سوی الله متعال نیست

فضیلت:

عَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ رَضىَ اللهُ عَنهُ ، قَالَ: أَخَذَ النَّبِيُّ صلَّى اللّهُ عليهِ و آله وَسلَّم فِي عَقَبَةٍ، أَوْ قَالَ فِي ثَنِيَّةٍ قَالَ:فَلَمَّا عَلَا عَلَيْهَا رَجُلٌ نَادَى، فَرَفَعَ صَوْتَهُ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، قَالَ: وَرَسُولُ اللَّهِ صلَّى اللّهُ عليهِ و آله وَسلَّم عَلَى بَغْلَتِهِ، قَالَ: ((فَإِنَّكُمْ لَا تَدْعُونَ أَصَمَّ وَلَا غَائِبًا))، ثُمَّ قَالَ: ((يَا أَبَا مُوسَى أَوْ يَا عَبْدَ اللَّهِ أَلَا أَدُلُّكَ عَلَى كَلِمَةٍ مِنْ كَنْزِ الْجَنَّةِ، قُلْتُ: بَلَى، قَالَ: "لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ")

از ابوموسی أشعَری رَضیَ اللّهُ عَنهُ روایت است
که گفت: رسول الله صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم
از تنگه‌ای عبور می‌کرد. می‌گوید: وقتی به بالای آن رسید،
مردی با صدای بلند نِدا داد: "لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ".
ابوموسی می‌گوید: این در حالی بود که
رسول الله صلَّی اللّهُ علیهِ وآله وَسلَّم بر قاطرش سوار بود.
در این حال، فرمود: «شما شخصی کَر یا غایب را صدا نمی زنید»،
سپس فرمود: ای ابوموسی، یا ای عبدالله، آیا تو را
به کلامی راهنمایی نکنم که یکی از گنج‌های بهشت است؟
گفتم: بله. فرمود: (**لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ**)

(بخاری در کتاب صحیح، حدیث شماره ۶۴۰۹)

فضیلت:

عَنْ مُعَاذٍ رَضِىَ اللّهُ عَنهُ ، أَنّ النَّبِيَّ صلَّى اللّهُ عليهِ و آله وَسلَّم قَالَ: ((أَلَا أَدُلُّكَ عَلَى بَابٍ مِنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ؟))، قَالَ: وَمَا هُوَ؟ قَالَ: ((**لا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ**))

از معاذ بن جبل رَضِىَ اللّٰهُ عَنهُ روایت است که رسول اللّٰه صلَّى اللّهُ عليهِ و آله وَسلَّم فرمود: آیا تو را به دری از درهای بهشت راهنمایی نکنم، گفتم: آن چیست؟ فرمود: **(لا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّه)**

(احمد در کتاب مسند، حدیث شماره ۲۱۴۸۹)

فضیلت:

عَنْ أَبي أَيُّـوب الْأَنْصَـارِيُّ رَضِىَ اللّهُ عَنـهُ أَنَّ رَسُـولَ اللَّهِ صلَّى اللّهُ عليهِ و آله وَسلَّم لَيْلَةَ أُسْرِيَ بِهِ مَرَّ عَلَى إِبرَاهِيـمَ، فَقَالَ: ((مَنْ مَعَكَ يَا جِبرِيلُ ؟ قَالَ: هَذَا مُحَـمَّدٌ، فَقَالَ لَهُ إِبرَاهِيمُ: مُرْ أُمَّتَكَ فَلْيُكْثِرُوا مِنْ غِرَاسِ الْجَنَّةِ، فَإِنَّ تُربَتَهَا طَيِّبَةٌ، وَأَرْضَهَا وَاسِعَةٌ، قَالَ: وَمَا غِرَاسُ الْجَنَّةِ؟ قَالَ: لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ))

از ابوایـوب انصـاری رَضِىَ اللّٰهُ عَنهُ روایت اسـت که رسـول اللّٰه صلَّى اللّهُ عليهِ و آله وَسلَّم در شـب اسراء بر ابراهیم علیه السلام عبور کرد، ابراهیم علیه السلام گفت: ای جبرئیل! چه کسـی همـراه توسـت؟ گفـت: محمد، ابراهـیم علیه السلام به او فرمـود: ای محمد! امتت را امر کـن که نهـال زیادی در بهشت بکارند، زیـرا خاک آن پاک و زمین آن وسیـع است. رسول اللّٰه صلَّى اللّهُ عليهِ و آله وَسلَّم فرمود: نهال بهشت چیست؟ ابراهیم علیه السلام گفت: **(لا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّه)**.

(احمد در کتاب مسند، حدیث شماره ۲۳۰۳۹)

یَا ذَا الْـجَلَالِ وَالْإِكْـرَامِ

ای صاحب جلال -عظمت و شکوه- و اکرام -احسان-

فضیلت:

عَنْ أَنَسٍ رَضىَ اللّهُ عَنهُ، أَنّ النَّبِيَّ صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم قَالَ:

((أَلِظُّوا بِيَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ))

از انس رَضىَ اللّه عَنهُ روایت است که رسول اللّٰه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم فرمودند: در گفتن: "**یا ذا الجَلالِ وَالإِکرامِ**" اصرار کنید و آن را زیاد بگویید.

(ترمذی در کتاب جامع، حدیث شماره ۳۵۲۴)

لا إِلَهَ إِلا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ

بارالها هیچ معبود -بر حقی- جز تو نیست، و تو -از هر عیب و نقـصی- پاک و منزه هسـتی، و من از ستمـکاران هسـتم

فضیلت:

عَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِي وَقَّاصٍ رَضىَ اللّهُ عَنهُ قَالَ: كُنَّا جُلُوسًا عِنْدَ النَّبِيِّ صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم فَقَالَ: ((أَلا أُخْبِرُكُمْ بِشَيْءٍ إِذَا نَزَلَ بِرَجُلٍ مِنْكُمْ كَرْبٌ، أَوْ بَلاءٌ مِنْ بَلايَا الدُّنْيَا دَعَا بِهِ يُفَرَّجُ عَنْهُ؟))، فَقِيلَ لَهُ: بَلَى، فَقَالَ: ((دُعَاءُ ذِي النُّونِ:

لا إِلَهَ إِلا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ))

از سَعْدِ بْنِ أَبِي وَقَّاصٍ رَضىَ اللّهُ عَنهُ روایت است که گوید:

نزد رسول اللّٰه صلَّى اللّهُ عليهِ و آله وَسلَّم نشسته بودیم که فرمودند: آیا به شما خبر ندهم از دعایی که اگر بر فردی از شما گرفتاری و مصیبتی از مصـیبت‌های دنیا وارد شـد با آن دعا مشـکلش برطـرف گـردد؟؛ گفــته شد: آری، فرمــودند: دعــای ذی النون -یونس عليه السلام- (لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ)

(حاکم در کتاب مستدرک، حدیث شماره ۱۷۹۷)

فضیلت:

عَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِي وَقَّاصٍ رَضىَ اللّهُ عَنهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلَّى اللّهُ عليهِ و آله وَسلَّم: ((دَعْوَةُ ذِي النُّونِ إِذْ دَعَا وَهُوَ فِي بَطْنِ الْحُوتِ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ، فَإِنَّهُ لَمْ يَدْعُ بِهَا رَجُلٌ مُسْلِمٌ فِي شَيْءٍ قَطُّ إِلَّا اسْتَجَابَ اللَّهُ لَهُ))

از سعد بن ابی وقاص رَضىَ اللّٰهُ عَنهُ روایت است که رسول اللّه صلَّى اللّهُ عليهِ و آله وَسلَّم فرمودند:

دعای ذی النون -یونس عليه السلام- هنگامی که در شکم ماهی بود و به آن -چنین- دعا می‌نمود: (لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ) مسلمانی در مورد چیزی با آن دعا نمی‌کند مگر اینکه اللّٰه عزوجل اجابت می‌فرماید.

(ترمذی در کتاب جامع، حدیث شماره ۳۵۰۵)

اللَّهُ، اللَّهُ رَبِّي لَا أُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا

الله، الله پروردگار من است و برای او شریکی قرار نمی‌دهم

فضیلت:

عَنْ أَسْمَاءَ بِنْتِ عُمَيْسٍ رَضىَ الله عَنها ، قَالَتْ: قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ صلَّى اللّهُ عليهِ و آله وَسلَّم: (أَلَا أُعَلِّمُكِ كَلِمَاتٍ تَقُولِينَهُنَّ عِنْدَ الْكَرْبِ، أَوْ فِي الْكَرْبِ: اللَّهُ، اللَّهُ رَبِّي لَا أُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا)

از اسماء بنت عُمَیس رَضیَ اللّهُ عَنها روایت است که رسول الله صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم به من فرمودند: آیا کلماتی به تو یاد ندهم که آنها را هنگام مصیبت و گرفتاری یا در مصیبت و گرفتاری بگویی:

(اللَّهُ، اللَّهُ رَبِّي لَا أُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا)

(ابوداود در کتاب سنن، حدیث شماره ۱۵۲۵)

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَـرِيمُ،
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَلِيُّ الْعَـظِيمُ،
سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ،
وَرَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

هیچ معبودی به حق جز الله بردبار و کریم وجود ندارد؛ هیچ معبـودی به حق جز الله که صاحـب جایی والا -بر عرش- و بلند مرتبـه و بزرگ اســت وجـود نـدارد؛ پاک و منـزه است آفریدگار آسمان‌های هفت‌گانه و پروردگار عرش بزرگ؛ همه حمد و ستایش‌ها برای الله می‌باشد که پروردگار جهانیان است

فضیلت:

عَــنْ عَلِيٍّ رَضىَ الله عَنهُ ، قَالَ: قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ صـلَّى اللّهُ علـيهِ و آله وَسـلَّم:

((أَلَا أُعَلِّمُكَ كَلِمَاتٍ إِذَا قُلْتَهُنَّ غُفِرَ لَكَ، مَعَ أَنَّهُ مَغْفُورٌ لَكَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ، سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ، وَرَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ))

از علــی بن ابی‌طالب رَضىَ اللّهُ عَنهُ روایـت است که

رسول الله صلَّى اللّهُ عليهِ و آله وَسلَّم به من فرمودند:

آیا کلماتی به تو نیاموزم که اگر آنها را بگویی گناهانت آمرزیده می‌شوند، هرچند گناهانت آمرزیده شده‌اند:

(لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ، سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ، وَرَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ)

(احمد در کتاب مسند، حدیث شماره ۷۱۴)

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَرَبُّ الْأَرْضِ، وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ

هیچ معبودی به حق جز الله بزرگ و بردبار وجـود ندارد؛ هیچ معبودی به حق جز الله که صاحب عرش بزرگ است وجود ندارد؛ هیچ معبودی به حق جز الله که پروردگار آسـمان‌ها و زمین و عـرش کـریم است وجـود ندارد

فضیلت:

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضىَ الله عَنه، أَنّ رَسُولَ اللَّهِ صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم كَانَ يَقُولُ عِنْدَ الْكَرْبِ:

((لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَرَبُّ الْأَرْضِ، وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ))

از ابن عباس رَضیَ اللّٰهُ عَنه روایت است که رسول اللّٰه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم هنگام اندوه می‌فرمود:

(لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ السَّمَـوَاتِ وَرَبُّ الْأَرْضِ، وَرَبُّ الْعَـرْشِ الْكَـرِيمِ)

(بخاری در کتاب صحیح، حدیث شماره ۶۳۴۶)

صلوات

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

بارالها بر محمد و آل محمد درود بفرست چنانکه بر ابراهیم و آل ابراهیم درود فرستادی، تو ستوده و بزرگواری، بارالها بر محمد و آل محمد برکت بفرست چنانکه بر ابراهیم و آل ابراهیم برکت فرستادی، تو ستوده و بزرگواری.

(بخاری در کتاب صحیح، حدیث شماره ۳۳۷۰)

تذکر:

لفظ صلواتی که یاد شده کامل‌ترین لفظ صلوات است؛

ولی فرد می‌تواند به قسمت اول صلوات:

"اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ"

برای بیشتر صلوات فرستادن اکتفا کند.

و چنانچه در احادیث صحیح یاد شده صلوات فرستادن در روز جمعه و بعد از هر اذان و به هنگام دعا کردن و یاد رسول الله صلَّى اللّهُ عليهِ و آله وَسلَّم در هر مجلسی تأکید شده است.

شـــرح:

هرگاه بگوییم: **"اللهم صل علی محمد"**، یعنی این که ما خواستار این هستیم که بارالها در این دنیا محمد را بزرگ قرار ده با والا قرار دادن یادش و آشکاری دعوتش و پایداری دینش، و در آخرت با شفاعتش در حق امتش، و پاداشی فراوان و ثوابی بسیار برایش، و آشکاری فضل و مقامش برای گذشتگان و آیندگان با آن جایگاه محمود و پیشوایی اش بر تمامی آنانی که جایگاهی والا خواهند داشت در آن روز رستاخیز.

و هـــرگـــاه بگـــوییم: " **اللهم بارك على محمد**"،
معنایش چنین است: بارالها یاد محمد و دعوت و
دینش را پایدار نگهدار، و پیروان و رهروانش را زیاد کن،
و به امتش بیاموز که خوشبختی و سعـادت آنان در
شفاعتش نسبت به آنهاست و این که آنان را وارد
بهشت کنی و آنان را در سرزمین خشنودی ات
مستقر سازی. پس این دعای برکت بر وی
شامل: پایداری و زیادی و سعادت است.

(شعب الإيمان، بیهقی ۲/۲۱۹-۲۲۳)

فضیلت:

انس بن مالک رَضیَ اللّٰهُ عَنهُ گوید:
رسول الله صلَّى اللّهُ عليهِ و آله وَسلَّم فرمودند:
کسی که بر من یک بار صلوات بفرستد اللّٰه متعال بر او ده
صلوات می‌فرستد و ده خطا را از او محو می‌سازد و ده درجه
مقامش را بالا می‌برد.

(نسائی در کتاب سنن، حدیث شماره ۱۲۹۷)

فضیلت:

از عبدالله بن مسعود رَضیَ اللّهُ عَنهما روایت است
که رسول الله صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم فرمودند:
اولاترین مردم به من در روز قیامت کسانی هستند
که بیشتر بر من درود می‌فرستند.

(ابن‌حبان در کتاب صحیح، حدیث شماره ۹۱۱)

فضیلت:

از ابو امامه رَضیَ اللّهُ عَنهُ روایت است که
رسول الله صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم فرمود:
در هر روز جمعه بر من زیاد صلوات بفرستید؛
زیرا صلوات امتم در هر روز جمعه بر من عرضه می شود،
و کسی که بیشتر بر من صلوات بفرستد،
جایگاه و منزلتش به من نزدیک‌تر است.

(بیهقی در کتاب سنن، حدیث شماره ۵۵۳۲)

فضیلت:

از عبدالله بن مسعود رَضیَ اللّهُ عَنهما روایت است که رسول الله صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم فرمود: برای الله فرشتگانی بر روی زمین در حال گردش هستند که سلام امتم را به من می‌رسانند.

(احمد در کتاب مسند، حدیث شماره ۳۶۵۷)

فضیلت:

از اوس ابن اوس رَضیَ اللّهُ عَنهُ روایت است که رسول الله صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم فرمودند: از بهترین روزهای شما روز جمعه است، که در آن روز آدم خلق شده، و در آن روز فوت کرده، و در آن روز در **صور** دمیده می‌شود و مخلوقات دچار صاعقه و هلاک می‌شوند؛ پس در روز جمعه بر من بسیار صلوات بفرستید که صلوات شما بر من عرضه می‌شود»،
گفتند: ای رسول الله صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم چگونه صلوات ما بر تو عرضه می‌شود در حالی که جسد تو پوسیده است؟ فرمودند: «اللّٰه بر زمین حرام کرده که اجساد پیامبران را بخورد - و از بین ببرد - ».

(ابوداود در کتاب سنن، حدیث شماره ۱۰۴۷)

صور همان شیپوری است که به دست فرشته اسرافیل می‌باشد و برای پایان این دنیا بار اول در آن می‌دمد و هنگام دمیدن بار دوم در شیپور تمامی مخلوقات دوباره در صحنه محشر حاضر می‌گردند.

یادآوری اول:

مواظــبت بر تلاوت ســوره کهــف هر جمـــعه؛
از ابوسعید خدری رَضیَ اللّهُ عَنهُ روایت است که
رسول اللّه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم فرمودند:
((مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْكَهْفِ في يوم الْجُمُعَةِ، أَضَاءَ لَهُ مِنَ النُّورِ
مَا بَيْنَ الْجُمُعَتَيْنِ))
کســی که در روز جمــعه ســورەی کـــهف را بخواند،
در فاصله بین دو جمعه نوری برایش روشن می‌شود
(حاکم در کتاب مستدرک، حدیث شماره ۳۳۱۸)

دوم:

مواظبت بر دعا در آخرین ساعت روز جمـــعه؛
از جــابر رَضــیَ اللّهُ عَنهُ روایـــت اســـت کـــه
رسول اللّه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم فرمودند:
((يَوْمُ الْجُمُعَةِ اثْنَتَا عَشْرَةَ سَاعَةً، لَا يُوجَدُ فِيهَا عَبْدٌ مُسْلِمٌ
يَسْأَلُ اللَّهَ شَيْئًا إِلَّا آتَاهُ إِيَّاهُ، فَالْتَمِسُوهَا آخِرَ سَاعَةٍ بَعْدَ الْعَصْرِ))
روز جمعه دوازده ساعت است -در این میان ساعتی هست
که- هر بنده مســلمانی در آن ساعت از اللّه متـعال چیزی
بخواهد حتما به او می‌دهد، آن را در آخرین ســاعت روز
جمعه بعد از نماز عصر جستجو کنید.
(نسائی در کتاب سنن، حدیث شماره ۱۳۸۹)

آداب و احکام رقیه شرعی

۱ـ قرآن برای روح و بدن شفاست

اللّٰه جلَّ جَلالُهُ می‌فرماید:

{وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ} [اسراء : ۸۲]

(و ما از قرآن آنچه برای مؤمنان درمان و رحمت است نازل می‌کنیم)

و چـــنانچه در این آیه به آن اشاره شده قرآن برای مؤمنین و کســانی که به آن اعتقاد دارند شفا بخش است؛ و به هنگام رقیه خواندن در خواندن آیات باید به معنای آن دقت داشته و با تدبر تلاوت کنیم.

۲ـ رُقْیِه شرعی

اللّٰه جلَّ جَلالُه می‌فرماید: {وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ} [قیامت : ۲۷]

(و زمانی که گفته شود: «آیا کسی هست که با رقیه -این بیمار را از مرگ- نجات دهد؟)

رقیه همان خواندن اورادی از قرآن و سنت است که برای شفا یافتن بیمار از چشم زخم و سحر و جادو و دیگر بیماری‌ها خوانده می‌شود.

۳ـ سحر و جادو

الله جلَّ جَلالُه می‌فرماید:

{فَيَتَـعَلَّمُونَ مِنْهُـمَا مَا يُفَـرِّقُونَ بِهِ بَيْـنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِـهِ}

(اما آنان از آن دو فرشته چیزهایی -از سحر- می‌آموختند که با آن میان مرد و همسرش جدایی می‌انداختند) [بقره: ۱۰۲]

الله با سـحر و جادويي كه اسباب آن را فراهم ساخته بنـــدگان خودش را امتــحان می‌کنــد که آیا دنیا را بر آخرت ترجیح می‌دهــند!؟ و آیا به خـــاطر امر دنیوی ایمــــان خـــود را بــر بـــاد می‌دهـــند یا خیـر؟

۴ـ عدم اعتقاد در راقی

نباید نسبت به کســی که رقیه می‌خــواند اعتقــادی داشــته باشیم، زیرا شـــفا دهنده الله متعال می‌باشد که قرآنش را وسیله‌ای برای درمان قرار داده است.

۵ـ رقیه نخواستن از کسی

سعـی کنـیم از کسـی نخواهـیم مـا را رقیـه کـند، زیـرا از خصوصیات هفتاد هـزار نفـری که بدون محاسبه وارد بهشت می‌شـوند این اسـت که از کسـی طـلـب رقیـه نمی کنند

حصین بن عبدالرحمن گویـد: نـزد سعـید بن جبـیر بودم که گفت: چه کسی از شما ستاره‌ای که دیشـب سقـوط کرد را دیـده اسـت؟ گفتم: من دیده‌ام، البته من در حال ادای نماز نبودم؛ بلکه حشره‌ای زهـرآگـین به من نیـش زده بود؛ گفــت: آنگــاه چه کردی؟ گفـتم: رقیه خواندم، پرسید چرا این کار را کردی؟ گفتم: به خاطر حدیثی که از شعبی شنــیده بودم؛ سـؤال کرد چه حدیــثی؟ پاسخ دادم: او از بُریده بن حصیب نقـل می‌کرد که رسول اللّه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم فرمــود: ((**رقـیه ای - مـؤثـرتر- نیـســت از رقـیه خـوانـدن در ایــن دو مـورد: در چشـم زخـم و در گـزیدن گـزنـدگـــان**)).

سعــید گفت: کار خـوبی اسـت که انســان چیـزی را که شنیده بدون کم و کاست بیان کند؛ ولی ما روایتی از ابن عباس رَضیَ اللّهُ عَنه داریم کــه رســول اللّه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم می فرمــاید: ((**امـتها به من نشـان داده شـدند؛ پیامبـری دیـدم کـه کمـــتر از ده نــفر بــا او بودند و پیامبـــری مشــاهده کردم که یک یا دو نفر همراهــــش بودند و پیامبری دیدم که هیچکس با او نبود تا اینکه گروه بزرگی به من عرضه گردید، گمان کـردم که امت مـن هستند، به من گفته شد: اینها، موسی و ...**

قومش هستند؛ به افق نگاه کن. نگاه کردم و جمعیت انبوهی دیدم. بـه من گفـته شد: افـق دیگر را بنگر. آن سوی افق نیز جمـــعیت انبوهی مشاهده کردم؛ به من گفتند: این، امت توسـت که هفـتاد هـزار نفـر از آنـها بدون حسـاب و عذاب وارد بهـشت می‌شـوند))، سپس رسول اللّٰه صلَّی اللّٰهُ علیهِ و آله وَسلَّم برخاست و به خانه‌اش رفت، آنگاه اصحابش درباره‌ی کسانیکه بدون حسـاب و عذاب وارد بهشت می‌شوند به بحث و گفـتگو پرداختـــند؛ برخی گفتند: شـاید آنها، اصحاب رسول اللّٰه **صلَّی اللّٰهُ علیهِ و آله وَسلَّم** باشند، و برخی دیگر گفتند: شاید آنها کسانی باشند که در دوران اسـلام متولد شـده‌اند و به اللّٰه شـــرک نورزیـده‌اند، و چیـــزهای دیـــگری را یاد کـــردند؛ رسول اللّٰه صلَّی اللّٰهُ علیهِ و آله وَسلَّم از خانه‌اش بیـرون آمد و پرسـید: درباره‌ی چه موضـوعی سخــن می‌گویید؟ پس ماجـرا را بازگو کردند سـپس فرمود: ((**آنها، کسانی هستند که -بی‌جهت- داغ نمی‌گذارند و رقیه نمی‌طلبند و فال نمی‌گیرند و بر پروردگارشان توکل می‌کنند**))؛ عکاشه بن محصن **رَضیَ اللّٰهُ عَنه** برخاست و گفت: از اللّٰه بخواهـید که مـن جـزو آنـها باشـم، رسـول اللّٰه **صلَّـی اللّٰهُ علیهِ** و آلـه وَسـلَّم فرمـود: ((**تو جـزو آنها هسـتی!**)) مـرد دیگـری برخاسـت و گفـــت: از اللّٰه بخواهید که من نیز جـزو آنها باشـم، فرمود: ((**عکـاشه در این زمینه بر تو پیشی گرفت**)).

لازم به ذکـر اسـت: در صحـــیح مسلـم با لفـظ "لَا یَرْقُونَ" یعـنی: رقـیه نمی‌کنند آمده است، ولی صحیح چنانچه در لفظ بخاری آمده "لَا یَکْتَوُونَ" یعــنی: داغ نمی‌گذارند، است.

(بخاری در کتاب صحیح، حدیث شماره ۵۷۵۲ و مسلم در کتاب صحیح، حدیث شماره ۲۲۱)

۶ـ درمان با قرآن شغل و حرفه نیست

رقیه شرعی یک عبادت است که هر فردی می‌تواند چنانچه در سنت وارد شده خودش را رقیه کند.

۷ـ رقیه خواندن دعا و عبادت است

رقیه خواندن یک نوع دعا و خواستن از اللّٰه متعال می‌باشد، و شرط مورد قبول گشتن دعا با یقین خواستن از اللّٰه عزوجل است،
چنانچه رسول اللّٰه صلَّى اللّهُ عليهِ و آله وَسلَّم می‌فرمایند:

((ادْعُوا اللَّهَ وَأَنْتُمْ مُوقِنُونَ بِالْإِجَابَةِ، وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَجِيبُ دُعَاءً مِنْ قَلْبٍ غَافِلٍ لَاهٍ))

«خواسته خود را از اللّٰه بخواهید در حالی که به قبول دعا اطمینان و یقین دارید، و بدانید اللّٰه -متعال- از دل غافل و ناآگاه دعا را قبول نمی‌کند».

(سنن الترمذی، حدیث شماره ۳۴۷۹)

۸ـ آیات قرآن خودش شفابخش است

در رقیه شرعی نیازی به بلندگو و آب زعفران و نمک و روغن و خرافاتی دیگر نیست، بلکه استفاده از اینها شاید منجر به شرک گردد.

۹- درمان با قرآن باید با یقین انجام شود

ما مسلمانان سخنان پروردگـــارمان را داریـــم که کوه را نابود می‌کنـــد دیگر چه برســـد به سحـــر و جادو و جنبل، و بر این اساس باید درمان با قرآن را با یقین انجام داد؛ اللّٰه می‌فرماید:

{لَوْ أَنزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ}

(اگر این قرآن را بر کوهی نازل می کردیم، قطعاً آن را از ترس اللّٰه فروتن و از هم پاشیده می‌دیدی).[حشر : ۲۱]

۱۰- نیازی به یافتن طلسم و طلسم کننده نیست

در بحث طلسم و جادو نیازی نیست که دنبال مقصر باشیم، بلکه باید با اتکای به قرآن درمان خود را انجام دهیم، هرچند زمان‌بر باشد، و نیازی هم نیست که برای یافتن طلسم تلاش کنیم، زیرا با تلاوت و درمان با قرآن طلسم شکسته و اثر آن نابود می‌شود.

۱۱- رقیه خواندن باید بر روش رسول اللّه صلَّی اللّه علیهِ و آله وَسلَّم و یارانش باشد

بهترین روش برای رقیه و درمان با قرآن روش رسول اللّه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم و یارانش می‌باشد که مورد تأیید شرع واقع شده‌اند.

۱۲ـ رقیه خواندن با دعا آغاز می‌گردد

آنچه در سنـت از روش رقیه شـرعی وارد شـده ابتدا خـواندن دعاست؛ از جمله دعای جبرئیل برای رسول اللّه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم هنگامی که طلسم شده بودند:

بِاسْمِ اللَّهِ أَرْقِيكَ، مِنْ كُلِّ شَيْءٍ يُؤْذِيكَ، مِنْ شَرِّ كُلِّ نَفْسٍ أَوْ عَيْنِ حَاسِدٍ، اللَّهُ يَشْفِيكَ بِاسْمِ اللَّهِ أَرْقِيكَ

با نام اللّه تو را رقیه می‌کنم، از هر آنچه تو را آزار می‌دهد،از شر هر نفسی یا چشـم حسـودی، اللّه تو را شـفا می‌دهد، با نام اللّه تو را رقیـه می‌کنم.

(مسلم در کتاب صحیح، شماره ۴۰۶۳)

اگر فـرد خواسـت خـودش را رقـیه کنـد می‌تواند ضمـیر را برای خودش قرار دهد و بگوید: " **أَرْقِي نَفسِی**" و **" يُؤْذِينی**" و **" يَشْفِينی**"؛

و اگر مخاطب کسی در رقیه زن باشد آخرش را کسره قرار می‌دهد و می‌گوید: **" أَرْقِيکِ**" و **" يُؤْذِيکِ**" و **" يَشْفِيکِ**"

و همچنین دعایی که رسول اللّه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم برای حسـن و حسـین رَضیَ اللّهُ عَنهما انجـام می‌دادنـد:

أُعِيذُكُمَا بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّةِ،
مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ وَهَامَّةٍ، وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ لَامَّةٍ

۱۲) ترجمه: شما را پناه می‌دهم به کلمات کامل و مبارک الله - یعنی قرآن-، از هـر شیطان و گزنـده‌ای، و از هر چشـم ضـرر رسـانی.

(ترمذی در کتاب جامع، شماره ۲۰۶۰)

ضمیر در این حدیث به دو نفر بر می‌گردد، و اگر کسی خواست خودش را با این ورد رقـیه کند می‌تـواند ضمیر را بـرای خـودش قرار دهـد و بگـوید: " **اللهمَّ إنِّي أَعوذُ بِكَلِمَاتِكَ التَّامَّةِ...**"؛ و اگر مخاطب کســی در رقیه زن باشد آخرش را کسره قرار می‌دهد و می‌گوید: " **أُعِيذُكِ** "و اگر مرد باشد می‌گوید: " **أُعِيذُكَ** " و اگر به طور مثال چـند تَـن از فرزندان خود را خواست رقیه کند می‌گوید: " **أُعِيذُكُم** ".

یا چنانچه ام‌المؤمنین عایشه رَضِیَ اللّٰهُ عَنها نقل می‌کند که:

((أَنَّ النَّبِيَّ صلَّی اللّهُ علـیهِ و آله وَسـلَّم كَانَ يُعَـوِّذُ بَعْـضَ أَهْلِهِ يَمْسَحُ بِيَدِهِ الْيُمْنَى، وَيَقُولُ: اللَّهُمَّ رَبَّ النَّاسِ، أَذْهِبْ الْبَاسَ اشْفِهِ وَأَنْتَ الشَّافِي، لَا شِفَاءَ إِلَّا شِفَاؤُكَ، شِفَاءً لَا يُغَادِرُ سَقَمًا))

«رسول الله صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم بعضی از اهل خانواده‌اش را تعویذ می‌دادند و با دسـت راست –آنها- را مســح می‌کردند و می‌فرمودند: بارالها پروردگارمردم، این مریضــی را شفا ده و تو شفا دهنــده‌ای، و هیچ شفایی جز شفای تو نیست، شفــایی ده که هیچ درد و مرضــی را باقی نگـذارد».

بخاری در کتاب صحیح، شماره ۵۷۴۳

۱۳ـ درمان آسیب‌های جسمی با رقیه

ام‌المؤمنین عایشــه رَضیَ اللّٰهُ عَنها نقــل می‌کـند که:

((أَنَّ رَسُولَ‌اللَّهِ صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم كَانَ إِذَا اشْتَکَی الْإِنْسَـانُ الشَّيْءَ مِنْهُ أَوْ كَانَــتْ بِهِ قَرْحَـــةٌ أَوْ جُـرْح، قَالَ النَّبِيُّ صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم بِإِصْـــبَعِهِ هَكَذَا وَوَضَعَ سُفْـــيَانُ سَـــبَّابَتَهُ بِالْأَرْضِ ثُمَّ رَفَعَـــهَا: بِاسْمِ اللَّهِ تُرْبَةُ أَرْضِنَا بِرِيقَةِ بَعْضِنَا لِيُشْفَی بِهِ سَقِيمُنَا بِإِذْنِ رَبِّنَا))

هرگاه کسی در عضـوی از بدنـــش دردی احساس می‌کرد یا زخمی چرکین و جراحتی بر می‌داشــت، -آن گـونه که راوی حدیث از سفـیان بن عیینه نقل می کند ایشان انگشتِ سـبابه‌اش را -پس از خیــس کردن با آب دهان- بر زمیـن مالید و سپــس آن را بلنــد کرد - رسول اللّٰه صلی اللّٰه علیه وسلم با انگشت خود همین کار را می کرد -و آن را بر محلّ درد یا زخم می‌کشید و می‌فرمــود: "با نام اللّٰه؛ بیمـارمان با این خاک -که- با آب دهانِ یکی از ما -آغشته است-، به فرمان پروردگارمان بهبود یابد»؛

ناگفته نماند بعضی از علماء

این نوع درمــان را خـاص رسول‌اللّٰه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم و خاک مدینه دانســته‌اند و بعــضی دیگر آن را تعمـیم داده‌اند.

(مسلم در کتاب صحیح، شماره ۴۰۷۶)

۱۴- بیماری جسمی

در صورتی که شخصی احساس کند بیماری او جسمی است می‌تواند خودش را رقیه کند چنانچه رسول‌الله صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم به فرد بیمار توصیه می‌کند و آن هم با گذاشتن دست روی عضوی از بدنش که احساس درد می‌کند، سپس سه بار بگوید:" **بِسْمِ اللَّهِ**" و بعد هفت بار بگوید:" **أَعُوذُ بِاللَّهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا أَجِدُ وَأُحَاذِرُ** "

«پناه می‌برم به الله و قدرتش از شر هر آنچه احساس درد و بیم دارم».

(مسلم در کتاب صحیح، شماره ۲۲۰۵)

۱۵- نیش گزندگان

رسول‌الله صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم می‌فرماید:

((لَا رُقْيَةَ إِلَّا مِنْ عَيْنٍ أَوْ حُمَةٍ))

«رقیه ای –مؤثرتر- نیست از رقیه خواندن در این دو مورد: در چشم زخم و در گزیدن گزندگان»؛

(بخاری در کتاب صحیح، حدیث شماره ۵۷۵۲ و مسلم در کتاب صحیح، حدیث شماره ۲۲۱)

این حدیث ما را رهنمود می‌سازد بر اینکه یکی از راهکارها برای درمان تب در اثر نیش گزیدگی گزندگان رقیه شرعی است چنانچه در مورد بعدی خواهد آمد.

۱۶- نیش عقرب

رسول الله صـــلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم در حال نماز بودند که عقربی او را نیش می‌زند و بعد از نماز دستور می‌دهـند آب و نمکی برایش بیاورند و با آن جایــی که عقرب نیش زده را مالیده و سوره کافرون و فلق و ناس را تـــلاوت می‌کنند و این چنین خود را رقیه می‌کنند.

عقـــربی رسول الله صلّـَی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم را در حیـــن نمـاز گزید، هنگامی که نمازش تمام شـد فرمود: ((اللّه عقرب را لعنت کند که نمـــازگزار و غیر نمازگزار را رها نمی‌کند))، سپس آب و نمک درخواســت نمود و شروع به مســح بر آن - یعنــی محــل گزیــدگی - کرد و **قل یا ایها الکافرون**، و **قل اعوذ برب الفلق** و **قل اعوذ برب الناس** را بر آن می‌خواند).

(طبرانی در کتاب "المعجم الصغیر"، شماره ۸۳۲)

۱۷- تعویذات رسول اللّه صلَّی اللّه علیهِ و آله وَسلَّم با نوشتن روی چیزی نبوده است

هیچگاه تعویذ دادن رســول الله صــلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم با نوشـــتن روی ورقــی نبوده اســـت، بلـکه تعـویذ دادن با تلفظ کـــردن ذکر و وِردی بوده که به طور دعا وارد شده چنانچه در دو حدیث قبل آمده است.

۱۸- رفتن نزد تعویذ نویس و استفاده از تعویذات حرام است

استفاده از تعویذاتی که بعضی از ملاهای خرافاتی می‌نویسند با آویز کردن به گردن یا بستن به بازو و همچنین حضور در مجالسی همچون زار و حضور نزد کاهن و جادوگری که از ما ذبح کردن خروس یا مرغ و گوسفندی می‌طلبد حرام بوده و مانع از تأثیر رقیه شرعی در ما می‌شود، و رسول الله صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم در حدیثی می‌فرمایند:

((مَـنْ أَتَى كَاهِنًا أَوْ عَرَّافًا فَصَـدَّقَهُ بِـمَا يَقُـولُ، فَـقَدْ كَفَـرَ بِمَـا أُنْزِلَ عَلَى مُحَـمَّدٍ صلَّى اللّهُ عليهِ و آله وَسلَّم))

«کسی‌که نزد کاهن و فال‌گیر یا عـرَّافی برود و گفته‌های او را تأیید و تصدیق کند، به آنچه که بر رسول الله صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم نازل شـده کافـر گردیده است». (احمد در کتاب مسند، ۹۲۵۲)

۱۹- ترفندهای ملاهای خرافاتی

برحذر بودن از ملاهایی که به بهانه رقیه خواندن، عسل و داروهای گیاهی مختـلفی را به مریض تجـویز می‌کنند و با قیـمت گـزاف می‌فـروشند و همچنین کسـانی که با احضار بچه‌ای برای مریض یا بـچه ایجاد تخـیل می‌کنند، و به عـنوان مثـال به او می‌گویند:آیا گـربه سیاهی را می‌بینی!؟ یا آیا مکان جادو و طلـسم را می‌بینی!؟یا بهشت و درختانش را می‌بینی!؟؛ رسـول الله صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم و اصحاب و یارانش رَضیَ اللّهُ عَنهم هیچگاه چنین کاری را به هنگام رقیه انجام نمی‌دادند و اینها همه تلبیسات و فریب‌های شیـطانی است، چنانچه اللّه سبحانه و تعـالی می‌فرماید:

{وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَى أَوْلِيَائِهِمْ} [انعام : ۱۲۱]

(قطعاً شیاطین به هواداران خود القاء می‌کنند).

۲۰. رقیه خواندن عبادتی است که نمی‌توان در آن اجتهاد نمود

رسول‌الله صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم می‌فرمایند:

((اعْرِضُوا عَلَيَّ رُقَاكُمْ لَا بَأْسَ بِالرُّقَى مَا لَمْ يَكُنْ فِيهِ شِرْكٌ))

«رقیه‌های خود را به من ارائه دهید، اگر شرکی در آن رقیه نباشد اشکالی ندارد»؛
(مسلم در کتاب صحیح، شماره ۲۲۰۲)

برخی از اهل علم با استناد به قسمت دوم حدیث که "اگر شرکی در رقیه نباشد اشکالی ندارد" بر اساس تجربه خود اجتهاد کردند که فلان آیه برای چشم زخم و آیات دیگر برای جن زدگی و دیگر مسائل مؤثر است، و همراه آن رقیه استفاده از عسل یا برگ درخت سدر را نیز تجویز کرده‌اند؛ ولی این اجتهادات را قسمت اول حدیث رد می‌کند، زیرا اگر درهای اجتهاد در این گونه مسائل باز بود هیچگاه نمی فرمودند: "**رقیه‌های خود را به من ارائه دهید**" ؛ غیر از این که رقیه شرعی عبادتی می‌باشد که مبنای آن وحی و شرع است،و ما اجازه تشریع کردن هیچ عبادتی را نداریم، چنانچه اللّه سبحانه و تعالی می‌فرماید:

﴿أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ﴾

(آیا آنها معبودانی دارند که دین و آیینی بدون اذن الهی برای آنان تشریع کرده‌اند؟!). [شوری : ۲۱]

۲۱- خلوت با نامحرم حرام است

حرام است که به هنگام رقیه خواندن مرد با زن نامحرمی خلوت کند، زیرا رسول‌الله صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم از خلوت مرد با زن نامحرم منع نموده‌اند

((لَا يَخْلُوَنَّ رَجُلٌ بِامْرَأَةٍ))

«هیچ مردی با زنی خلوت نکند»

(بخاری در کتاب صحیح، شماره ۳۰۰۶)

۲۲- مرد و زن نامحرم نباید همدیگر را لمس کنند

حرام است بر مرد که زن نامحرمی را با دست خود لمس کند، زیرا رسـول‌الله صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسـلَّم می‌فـــرمایــند:

((لَأَنْ يُطْعَنَ فِي رَأْسِ أَحَدِكُمْ بِمِخْيَطٍ مِنْ حَدِيدٍ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَمَسَّ امْرَأَةً لا تَحِلُّ لَهُ))

«اگر در سـر یکی از شما سـوزن آهنـین فرو برده شـود، برای او بهتر است از اینکه زنی را لمس کند که برای او حلال نیست»

(طبرانی در کتاب "المعجم الکبیر"، شماره ۱۶۹۱۰)

۲۳- رقیه با خواندن روی کف دو دست آغاز می‌شود

اگر فردی خواست خودش را رقیه کند می‌تواند پس از دعا خواندن روی کف دست خود سوره فاتحه را -به طوری که شنیده شود- تلاوت کند. (بخاری در کتاب صحیح، شماره ۲۱۲۶ و ۴۶۵۰)

و بعد از اتمام سوره روی کف دست خود **دمیده** و دو دست خود را به تمامی بدنش می‌مالد و این کار را هفت بار تکرار می‌کند.

دمیدن یا **نفث کردن** در سنت چنین وارد شده که زبان را میان دندان‌های جلو قرار دهیم و نَفَس خود را همراه اندکی آب دهان به بیرون بدمیم.

۲۴- بهترین رقیه با این سوره‌هاست

غیر از سوره "**فاتحه**"، سه "قل" یعنی سوره "**اخلاص**" و "**فلق**" و "**ناس**" را نیز با هم تلاوت کند و روی خود بدمد؛ بدین صورت که ابتدا سوره "**اخلاص**" یا همان "**قل هو الله احد**" و بعد سوره "**فلق**" و "**ناس**" را روی دو کف دست خود تلاوت کند، سپس دو کف دست خود را به تمامی بدنش بمالد (بخاری در کتاب صحیح، شماره ۴۶۵۶)؛

و این کار را حداقل سه بار تکرار کند.

۲۵ـ بهتر است رقیه تکرار شود

بهتر است به یک بار انجام دادن رقیه اکتفا نشود، بلکه در روز چندین بار قبل یا بعد از نماز تکرار شده و حداقل به مدت یک هفته ادامه یابد، و به هنگام تلاوت به معانی آیاتی که می‌خوانیم دقت کنیم.

۲۶ـ رقیه باید همراه با نیت قلبی باشد

نیت و قصد قلبی قبل از تلاوت بسیار مهم بوده که نیت فرد درمان خودش باشد، و به خاطر نبودن نیت در تلاوتی که از نوارها و صداهای ضبط شده می‌شنویم تأثیری در آن شنیدن نمی‌بینیم.

۲۷ـ دمیدن بر بیمار بعد از رقیه

زمانی که کسی را رقیه می‌کنیم دیگر نیازی به تلاوت قرآن روی دو کف دست نیست، بلکه بعد از تلاوت روی بیمار می‌دمیم.

۲۸- مراجعه به پزشک

هر بیماری نوعی از درمان را می‌طلبد، مشکل چشم زخم و حســادت و جادو را می‌شود با رقیه شرعی درمان کرد، ولی شکاکی و بدبینی و دیگر اختلالات روحی و روانی در یک فرد شایــد منــشأ جســمی داشته باشـــد که بایـد با مراجعه به پزشک مناســــب چه سنتی و چه مدرن و کلاسیک از مغز و اعصاب و دیگر متخصصان معـــالجه و درمان گردد.

۲۹- محافظت بر عبادت

سعی کنیم در رفتار خود با اللّٰه متعال مواظب باشیم و پایبند اذکار و نمـاز و عبـــادات باشـــیم، و بدانـــیم که اللّٰه متعال بندگان مخلص خود را چنین وعده داده است:

﴿إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ وَكَفَى بِرَبِّكَ وَكِيلًا﴾ [اسراء: ۶۵]

(در حقیقت، تو -ابلیس- بر بندگان من تسلطی نداری، و حمـایت پروردگـــارت برایـــت کافیـــست).

۳۰ـ محافظت بر اذکار

محافظت بر اذکار خصوصا صبحـگاه و شامـگاه

سبب پیشگیری از طلسم و چشم زخم می‌شود؛

الله جلَّ جَلالُهُ می‌فرماید:

{وَمَنْ يَعْشُ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمَنِ نُقَيِّضْ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ} [زخرف : ۳۶]

(و هر کس از یاد الله رحمان روی‌گردان و غافل شود،

بر او شیطانی می‌گماریم تا قرین و ملازم او باشد).

۳۱ـ برحذر بودن از خرافات

بر زبان جاری ساختن الفاظی هـمچـون نمک و شیـشه یا زدن به چـوب اثـر حسادت و چشـم زخم را از بین نمی‌برد، بلکه ایـنها مجرد خرافـات بی‌اسـاس هستـند، و آنچـه در شـرع مانعی برای اثر چشـم زخم یاد شده این است که اگر چیزی مورد شگـفت و تعـجب فرد واقع شد دعای خیر و برکت کند یا بگوید: "**اللهم بارک**" یا "**بارک الله فیک**" یا "**الله در آن برایت خیر و برکت قرار دهد**".

(إِذَا رَأَى أَحَدُكُمْ شَيْئًا يُعْجِبُهُ فَلْيُبَرِّكْ، فَإِنَّ الْعَيْنَ حَقٌّ)

(اگـر فـردی از شـما چیزی مورد شگفت او شد دعای

خیر و برکت برای آن کند، زیرا چشم - زخم- حق است).

(حاکم در کتاب "المستدرک"، شماره ۵۷۲۵)

۳۲- چشم زخم

اگر فـــردی احساس کرد که مورد چشـــم زخم واقع شده ولی آن فردی که او را چشم زده نمی‌شناسد تنها راه حل این است که خود را چنانـچه یاد شد رقـــیه کند؛ ولی در صـورتی که او را شنـــاخته از آن فـــرد آب وضـــو(۱) یا آبی که بدن خودش را با آن شسته(۲) تقـاضـا می‌کند، سپـس تن خود را با آن آب می‌شـــوید؛ اما در صـورتی که شاید آن فرد ناراحـــت شود یا روی فردی مشـــکوک بوده می‌تواند آب یا چایی به او تعارف کند سپس آن ظـــرف را در آبی بشـویید و آن آب را روی تن خود بریزد.

(۱) از ام‌المؤمنین عائشه رَضیَ اللّهُ عَنها روایت است که گوید:«به چشم زننده فرمان داده می‌شد که وضو بگیرد و آنـگاه فردی که چشـم خـورده با آن آب، غسل می‌نمود». (ابوداود در کتاب سنن، شماره ۳۸۸۰)

(۲) ابوامامه گوید: عامر بن ربیعه در حالی که سهل بن حنیف بدن خود را می‌شست دید، آنگاه گفت: تا به امروز بدنی به این زیبائی ندیده‌ام،! دیری نگذشت که سهل بیهوش شد، سپـس او را نـــزد رسول اللّه صلَّی اللّهُ عـلیهِ و آله وَسلَّم آوردنـد و گفتـــند: یا رسول اللّٰه سهل نمی‌تواند سر خود را بلند کند، آیا می‌توانی او را دریابی، فرمود:

(۲)... ((**آیا کسی را –به چشم زدن- متَّهم می‌کنید؟**))

گفتـند: اتهام ما بر عامر بن ربیعه است، ابوامامه گوید:

پس رسول‌اللّه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم عامر را فراخواند،

و بر او عصبانی گشت و فرمود: ((**چرا یکی از شما برادرش را می‌کشد؟! باید برایــش دعای برکــت می‌کـردی، برای او تن خــودت را بشـــوی**)).

آنـــگاه عامر چهره و دستهایش را تا دو آرنج و همچنین زانوها و و دو پا و شرمگاهـــش را در ظــرفی شست، سپس آن آب را روی سهل ریختند، و سهل در حالی که علائمی نداشت همراه مردم رفت).

(مالک در کتاب " الموطأ "، شماره ۱۷۴۷)

۳۳ـ سوزاندن تعویذات خرافاتی

نباید به هنگام دیدن طلسم یا تعویذ و جادویی دچار هراس شویم، بلکه بیشتر تعویذات مجرد ارقام و علاماتی بی تأثیر هستند که با سوزاندن اثر آن از بین می‌رود؛ و اگر هم تعویذ تأثیری داشته باشد با رقیه شرعی اثر آن از بین می‌رود حال چه آن را بسوزانیم یا نسوزانیم.

۳۴ـ صحبت نکردن با مریض به هنگام رقیه

اگر به هنــگام رقیه خــواندن بر مریــض، جــنی بر زبــان او صحبت کرد، راقی به هیچ وجه نباید با وی صحبت کند، زیرا ما از عالَم آنان اطــلاعی نداریم و چــنانچه در حدیــث آمده اصل در جنیان دروغگو بودن است؛

"صَدَقَكَ وَهُوَ كَذُوبٌ ذَاكَ شَيْطَانٌ" (بخاری در کتاب صحیح، شماره ۳۲۷۵)

(او راست گفته، ولی در عین حال دروغگوست، همانا او شیطان است).

و نیازی هم نیست جن را به اسلام دعوت دهیم یا شهادتین را به او تلقین کنیم، بلکه وظیـفه ما رقیه خـواندن است و نبـاید بگـذاریم چنـــین حالتی به مریض دست دهد، و اگر چنین حالتی به آن فرد دســت داد رقـیه را متوقف کرده یا آبــی را بر صــورتش می‌پاشــیم و نیازی نیست چه خود مریض و چه کسی که او را رقیه می‌کند در تلاوت قرآن با خـواندن سوره‌هایی همچون بقره و آل عمران تکلف کند، بلکه به سوره فاتحه و معوذات اکتفا کرده ولی به یک بار خواندن آن اکتفا نکند و سعی کند چندین بار در روز این کار را تکرار کند.

۳۵ـ بر حذر بودن از استفاده شوکر و کتک به هنگام رقیه

بر اساس اصولی که از آداب رقیه یاد شد استفاده از شوکر یا کتک زدن مریض به هنگام رقیه خــواندن عملی نادرســـت و خــلاف شرع است.

۳۶ـ علایم طلسم

معمولا مریضی که جادو شده به هنــگام رقیه خــواندن دچـــار حالت تهوع و استفراغ می‌شود که دلالت بر باطل شدن آن دارد؛ و سنگین شدن عضـــوی از بدن یا گرم شـــدن آن به هنگام رقیه دلالت بر دفع شدن اثر چشم زخم و حسادت دارد.

۳۷ـ جن زدگی

صحابی رسول الله صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم عثمان بن ابی‌العاص رَضیَ اللّهُ عَنه احساس جن‌زدگی می‌کند و نزد رسول الله صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم آمده و رسول الله صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم در دهان او تف انداخته و می‌فرمایند:

((اخْرُجْ عَدُوَّ اللَّهِ)) (ابن‌ماجه در کتاب سنن، شماره ۳۵۴۸)

«ای دشمن الله خارج شو».

۳۷).. در این حدیث بحثی از رقیه نیست،
بلکه این حدیــث بیانگر معــجزه نبوی است که به مجرد دستور دادن به جن که از بدن آن صحابی خارج شود آن جن خارج شده و مشکل آن صحابی حل می‌شود.

(عثمان‌بن‌ابی‌العاص گوید: هنگامی که رســـول اللّٰه صلَّی اللّٰهُ علیهِ و آله وَسلَّم مرا در طائف به کاری گمــاشت، چیــزهایی در نــماز حواسم را پرت می‌کرد تا اینــکه نمی‌دانستم چه می‌خــوانم، وقــتی این –حــالت- را دیــدم نــزد رســول‌اللّٰه صلَّی اللّٰهُ علیهِ و آله وَسلَّم آمدم، فرمود: ((ابن‌ابی‌العاص هستی؟)) گفتــم: بــله ای رسول اللّٰه، فــرمــود: ((چه چیــزی تــو را به اینــجا آورده؟)) گفتم: ای رسول اللّٰه! در نماز چیزی حواسم را پرت می‌کند تا اینکه نمی‌دانم چه می‌خــوانم، فرمود: ((این شیــطان اســت، نزدیــک بیا))، پس به ایــشان نزدیک شدم و بر انگشتان پاهایم نشستم - با قرار دادن انگشتان روی زمین و نشستن بر روی پاشنه پاها -، پس با دستـش به سینه‌ام زده و در دهـــانم تــف نمــود و فرمــود: ((خارج شو ای دشمن اللّٰه))، این کار را سه مرتبه انجام داد، سپس فرمود: ((به کارت بازگرد))، راوی می‌گوید عثـــمان گفته: سوگـــند می‌خورم که گمان نمی‌کنم- شیطان - بعد از آن، با من مخالطه کرده باشد).

(ابن‌ماجه در کتاب سنن، شماره ۳۵۴۸)

۳۸- رقیه کردن جن زده

آنچه در تعامل با فرد جن‌زده در سنت وارد شده این است که فردی جن زده را در حالی که دســـت و پایش به خاطر جن زدگی بســـته شده بود نزد یکی از اصحاب می‌آورند و آن صحابی در وقت صبحگاه و شامگاه سوره فاتحه را به مدت سه روز روی آن فرد مریض تلاوت می‌کند و می‌دمد و آن فرد شفا پیدا می‌کند
و رسول اللّه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم
فعل او را تحسین می‌کند.

خارجه بن صلت از عمویش علاقه رَضیَ اللّهُ عَنه نقل می‌کند که گوید: از کنار قومی عبـــور کرد، به نزدش آمــــده و گفتند: تو از نزد این مرد، خـــیر و نیکی آورده‌ای، پس این مرد را برایمان رقیه کن؛پس مرد دیوانه‌ای را که بسته بودند نزدش آوردند؛ آن مـــرد را با امُّ‌القرآن –یعنی: سوره‌ی فاتحه- هر صبح و شب در طول سه روز رقیه کرد، و هر وقت رقیه را تمام می‌کرد بزاقش را جمع کرده سپس تف می‌کرد، گویا او همـــچون کسی بود که یکـباره دست و پایش آزاد گشـــته؛ پس به علاقه رَضیَ اللّهُ عَنه به عنـــوان پاداش چیـــزی دادنـــد، و علاقه رَضیَ اللّهُ عَنه زمانی که نزد رسول‌اللّه آمد - از حکم آن پاداش- پرسید، پس رسول اللّه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم فرمود: آن را بخور، اگر کسی با رقیه باطلی خورده باشد تو آن را به حق خورده‌ای).

(ابوداود در کتاب سنن، شماره ۳۴۲۰)

۳۹ـ تلاوت سوره "البقره" در منزل

اگر کسی در منــزل خود احســاس ناآرامـی کرد درمان آن تلاوت کـردن ســوره "البــقره" و "آل‌عــمران" است، زیرا رسول اللّه صلَّی اللّهُ علیهِ و آله وَسلَّم می‌فرمایند:

((لَا تَجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ مَقَابِرَ، إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْفِرُ مِنَ الْبَيْتِ الَّذِي تُقْرَأُ فِيهِ سُورَةُ الْبَقَرَةِ))

(مسلم در کتاب صحیح، شماره ۸۷۲)

«خانه‌هایتان را مانند قبرستان قرار ندهید؛ براستی‌که شیطان از خــانه‌ای که در آن ســوره بقره تلاوت گــردد فرار می‌کند»؛ و می‌فرمایند:

((اقْرَءُوا الْقُرْآنَ، فَإِنَّهُ يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ شَفِيعًا لِأَصْحَابِهِ، اقْرَءُوا الزَّهْرَاوَيْنِ الْبَقَرَةَ وَسُورَةَ آلِ عِمْرَانَ فَإِنَّهُــــمَا تَأْتِيَانِ يَــوْمَ الْقِيَامَةِ، كَأَنَّهُمَا غَمَامَتَانِ، أَوْ كَأَنَّهُمَا غَيَايَتَانِ، أَوْ كَأَنَّهُمَا فِرْقَانِ مِنْ طَيْرٍ صَوَافَّ تُحَاجَّانِ عَنْ أَصْحَابِهِمَا، اقْرَءُوا سُورَةَ الْبَقَرَةِ فَإِنَّ أَخْذَهَا بَرَكَةٌ، وَتَرْكَهَا حَسْرَةٌ، وَلَا تَسْتَطِيعُهَا الْبَطَلَةُ))

«قرآن بخوانید زیرا روز قیامت برای اصحابش شفاعت می‌کند؛ زهراوین یعنی "بقره" و "آل‌عمران" را بخوانید، زیرا روز قیامت مانند دو ابر یا مانند دو گروه از پرنــدگان صف کشــیده می‌آیند که برای یاران خود گواهی می‌دهند،سوره‌ی بقره را بخوانید زیرا گرفتــنش برکت و ترک کردنش حسرت است، و ساحران و جادوگران توانایی مقابله با آن را ندارند».

(مسلم در کتاب صحیح، شماره ۸۰۷)

برادر و خواهر گرامی

اللّٰه سبحانه و تعالی می فرماید:

﴿الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُم بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ﴾

«همانا کسانی که ایمان آوردند، و دلهایشان با یاد اللّٰه آرام می گیرد،
آگاه باشید -تنها- با یاد اللّٰه دلها آرام می گیرند.» [الرعد : ۲۸]

هدف از وجود و خلقت ما انسان ها یاد اللّٰه و اقرار به یگانگی و ستایش و سپاسش می باشد که نهایت و پایانی ندارد.

با یادش دلت آرام می گردد و روحت شاد می شود
و تن و جانت شفا می یابد.

بارالها سراسر وجودمان را با یادت شکوفا کن و لحظه ای از عمرمان را غافل از یادت مساز.

سبحانك اللهم وبحمدك،
أشهد أن لا إله إلا أنت، أستغفرك وأتوب إليك.
وصلى اللّٰه على نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين.